

Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Østbanegade 135, 2100 København Ø

CVR 19382583

Årsrapport 2018 **99. regnskabsår**

**Godkendt på foreningens generalforsamling
den 9. april 2019**

Dirigent

Navn:

Indholdsfortegnelse

Rekordhøj vækst og markant kundetilgang	2
Foreningsoplysninger	3
Ledelsesberetning for koncernen	4
Kundernes pensionselskab	4
Koncernstruktur	6
Femårsoversigt koncernen	7
Regnskabsresultatet 2018	8
Livsforsikringshensættelser	9
Retssag rejst af tidligere FSP-medlemmer	10
nærpension A/S	10
Risikostyring og kapitalforhold	10
Fordeling af årets bonus.....	11
Forrentning af egenkapitalen	12
Investeringer	13
Andre forhold	18
Andre forretningsområder	19
Ledelsespåtegning	21
Den uafhængige revisors revisionspåtegning.....	22
Koncernregnskab.....	27
Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse	27
Balance pr. 31. december	28
Egenkapitalopgørelse.....	30
Noter	31
Årsregnskab for Foreningen AP Pension f.m.b.a.....	49
Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse	49
Balance pr. 31. december	50
Egenkapitalopgørelse.....	51
Noter	52

Rekordhøj vækst og markant kundetilgang

2018 blev et godt år for AP Pension. Et år som var præget af en rekordhøj vækst i bruttopræmierne, en markant vækst i antallet af kunder, acceptable afkast set i forhold til markedsudviklingen generelt og endnu en tildeling af AP Loyalitetsbonus.

I løbet af 2018 bød AP Pension velkommen til mange tusinde nye kunder. De mange kunder kom dels fra overtagelsen af Nykredit Livsforsikring A/S, dels fra samarbejdet med en række pengeinstitutter via nærpension A/S. Men derudover kom der også rigtig mange nye kunder fra AP Pensions egen salgskanal og fra samarbejdet med pensionsmæglerne.

2018 var et år, som afkastmæssigt var sværere end de foregående år. Efter en flot start på året med store aktiekursstigninger kom der en markeds-mæssig korrektion i februar, som investeringsmarkederne overvandt i løbet af 2. kvartal 2018 i kraft af en meget stærk regnskabssæson fra de globale virksomheder. Men igen i slutningen af 4. kvartal 2018 var investeringsmarkederne ramt af en række større korrektioner, så året som helhed endte med negative afkast. En tendens der var gældende for alle kommercielle pensions-selskaber.

Så hvor de foregående år var præget af høje positive afkast, vendte vindene i 2018, og i en sammenligning med andre kommercielle pensions-selskaber lå AP Pension ved udgangen af 2018 afkastmæssigt placeret midt i feltet.

En lang række af AP Pensions kunder efterspørger den tryghed, der er forbundet med at vide præcis, hvordan pensionsopsparingen bliver forrentet. For kunder, som har deres pensionsordning placeret i det særlige gennemsnitsrenteprodukt, fortsatte AP Pension således i 2018 med at tilbyde nogle af markedets højeste depotrenter.

Netop de solide afkast, som AP Pension formår at skabe, sikrer, at der er økonomisk luft til at give en fornuftig depotrente, så de kunder, der ønsker en høj grad af tryghed, på den måde får en attraktiv og konkurrencedygtig forrentning.

I 2018 kunne AP Pension glæde sig over at være det kommercielle pensions-selskab, som havde det bedste image. Et resultat der fremgik af FinansImage 2018, som var en analyse, der blev gennemført af analyseinstituttet Wilke.

Den flotte placering er en god indikator for, at kunderne oplever, at AP Pension står stærkt, og at samarbejdet med AP Pension er værdifuldt på alle områder.

Et andet udtryk for værdien af at være kunde i AP Pension og AP Pensions økonomiske styrke generelt er det faktum, at AP Pension også i 2018 tildelte AP Loyalitetsbonus. I 2018 tildelte AP Pension 250 mio. kr. blandt kunderne, og der vil også i 2019 blive tildelt AP Loyalitetsbonus til kunderne. Egenkapitalen har i alt udloddet 934 mio. kr. til AP Loyalitetsbonus.

En anden vej, som AP Pension bruger til at styrke værdien for kunderne, er gennem nærpension A/S, som sælger AP Pensions forsikringer og opsparingsprodukter via samarbejde med mere end 30 pengeinstitutter over hele Danmark. I kraft af nærpension A/S bliver AP Pension således en endnu stærkere partner med nogle af markedets bedste produkter inden for pension og forsikring til pengeinstitutternes kunder.

Igen i 2018 kunne AP Pension konstatere et underskud på området for syge- og ulykkesforsikringer. Underskuddet skyldtes en hård konkurrence, der betød, at forsikringerne blev solgt billigere end de skadesudgifter, der skulle afholdes. For at genskabe lønsomheden arbejder AP Pension derfor bl.a. på at hæve priserne på forsikringsdækningerne samt at foretage yderligere investeringer i sundhedsområdet.

Som i de tidligere år satte myndighederne også i 2018 deres præg på dagsordenen i pensions-selskaberne. EU's persondataforordning, trådte således i kraft den 25. maj 2018. Denne nye lovgivning giver kunderne ret til at få slettet, udleveret eller overført deres data. Derudover opstiller den skærpede krav til egenkontrol og dokumentation mv. Alt i alt et omfattende arbejde, der krævede, at AP Pension videreudviklede sine it-platforme frem til ikrafttrædelsestidspunktet.

2018 var også året, hvor AP Pension indgik aftale med Skandia om køb af selskabets danske pensionsforretning. Købet blev endeligt den 2. januar 2019, og aftalen varsler således et 2019, som ikke bare byder på en 100 års fødselsdag for AP Pension men også en sammenlægning med Skandia. Så alt i alt ser 2019 ud til at blive et meget spændende år.

For 2018 skal lyde en stor tak til AP Pensions kunder, partnere, medarbejdere og delegerede, som alle er med til at sætte rammerne for den fortsatte udvikling af AP Pension.

Foreningsoplysninger

Bestyrelse

Gårdejer Niels Dengsø Jensen, formand
Vice President Søren Dalum Tinggaard, næstformand
Chief Human Resource Officer Hans Ola Arvidsson
Næstformand Michael Kyvsgaard Budolfsen
Kunderådgiver Betina Christensen (M)
Tillidsmand Niels Jørgen Ellegaard
Director Ole Ernstsens Hansen
Deputy Group Treasurer Bjørg Houmøller
Souschef Jens Erik Guldbjerg Iversen
Vicekoncerndirektør Maria Kofod Larsen
Økonomidirektør Karsten Laursen (M)
Adm. direktør Lasse Nyby
Funktionschef Ole Skov
Erhvervsspecialist Peter Thomasen (M)
Direktør for Jura og HR HQ Mette Willemose Wang

Direktion

Nils Bo Normann Rasmussen, adm. direktør
Jesper Grundvad Bjerre, direktør
Thomas Møller, direktør

Ansvarshavende aktuar

Jens Muff Wissing

Valgt revision

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Hovedkontor

Østbanegade 135, 2100 København Ø
Telefon 3916 5000
www.appension.dk
email@appension.dk
Foreningen AP Pension f.m.b.a.
CVR 19382583

Ledelsesberetning for koncernen

Kundernes pensionselskab

Struktur og ledelse

Foreningen AP Pension f.m.b.a. har som formål at drive livs- og pensionsforsikringsvirksomhed og anden virksomhed, der er forenelig med lov om finansiel virksomhed gennem det 100 procent ejede datterselskab AP Pension livsforsikringsaktieselskab og dets datterselskaber.

Bestyrelsen for Foreningen AP Pension f.m.b.a. fastlægger de samlede ledelsesforhold for koncernens selskaber.

Medarbejderne og arbejdsgiverne i de virksomheder, der har en pensionsordning i AP Pension, vælger delegerede til generalforsamlingen, som vælger op til 14 medlemmer til bestyrelsen i Foreningen AP Pension f.m.b.a. AP Pensions medarbejdere vælger tre medlemmer til bestyrelsen.

Bestyrelsen for Foreningen AP Pension f.m.b.a. udgør herefter generalforsamlingen for AP Pension livsforsikringsaktieselskab og vælger bestyrelsen for selskabet.

Bestyrelsen i AP Pension livsforsikringsaktieselskabet består af fem medlemmer, der vælges blandt bestyrelsen i Foreningen AP Pension f.m.b.a., et af bestyrelsen udpeget medlem og tre medarbejdervalgte medlemmer.

Ansvarsfordelingen mellem Foreningen AP Pension f.m.b.a. og AP Pension livsforsikringsaktieselskab er fastlagt af bestyrelsen i Foreningen AP Pension f.m.b.a. og tilsigter, at arbejdet i bestyrelsen for Foreningen AP Pension f.m.b.a. primært retter sig mod medlemmerne og de overordnede ledelsesmæssige og strategiske forhold, mens arbejdet i bestyrelsen for AP Pension livsforsikringsaktieselskab retter sig mod driften af pensions- og forsikringsforretningen og de tilhørende regulatoriske forhold.

Bestyrelsens revisionsudvalg

Revisionsudvalget, der omfatter såvel moderforeningen som AP Pension livsforsikringsaktieselskab og andre døtre, består af tre medlemmer:

- Søren Dalum Tinggaard, formand
- Jesper Munck Loiborg
- Lasse Nyby

Bestyrelsen anser Jesper Munck Loiborg for det uafhængige medlem af revisionsudvalget med

kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision. Jesper Munck Loiborg er uddannet cand. merc. i regnskab, og har en række opgaver, som knytter sig til regnskab og revision, herunder regnskaber aflagt efter årsregnskabsloven og regnskaber aflagt efter IFRS. Jesper Munck Loiborg har tillige tidligere været formand for AP Pensions revisionsudvalg.

Der har været afholdt fire møder i revisionsudvalget i 2018. Udvalgets arbejde har fulgt revisorlovens § 31 med tilhørende vejledning.

Vederlagsudvalg

Udvalgsmedlemmerne er:

- Niels Dengsø Jensen, formand
- Søren Dalum Tinggaard
- Bjørg Houmøller

Udvalgets arbejdsopgaver består i at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutning vedrørende selskabets lønpolitik og øvrige aflønningsforhold. Der er afholdt to møder i udvalget i 2018.

Valgudvalg

Udvalgsmedlemmerne er:

- Niels Dengsø Jensen, formand
- Søren Dalum Tinggaard
- Jens Erik Guldbjerg Iversen

Udvalgets arbejdsopgaver består i at forberede behandling af forslag til ændringer i vedtægter og valgregulativ. Udvalget har behandlet emner skriftligt i 2018.

AP Pensions mission og vision

Missionen og visionen er det holdepunkt, som AP Pension anvender i den daglige tilrettelæggelse af arbejdet, i prioriteringen af ressourceforbruget og i vores møde med kunderne.

IT-underudvalg

It-underudvalget blev etableret primo 2018 for at sikre behandling af it- og sourcingrelaterede opgaver i forbindelse med analyse af kernesystemer. Udvalget har primært drøftet og behandlet strategiske overvejelser med betydning for efterfølgende bestyrelsesindstillinger, overordnede planer og metoder i det tilfælde, at AP Pension beslutter at gennemføre tilpasning eller outsourcing af kernesystemer.

Udvalgets medlemmer er:

- Søren Dalum Tinggaard (formand)
- Jesper Munck Loiborg
- Bjørg Houmøller

Bestyrelsen besluttede på bestyrelsesmøde i december 2018 indtil videre at sætte it-underudvalgets arbejde i bero, mens der arbejdes med integration med de opkøbte Skandia-selskaber.

Mission

AP Pension er et kundeejet pensionselskab, der sætter kundefællesskabets interesser højest.

Vision

Kunderne skal opleve AP Pension som et trygt, enkelt og værdiskabende pensionselskab.

Din pension – vores ansvar

AP Pension er et uafhængigt pensionselskab, som er ejet af kunderne.

Netop kundeejerskabet gør AP Pension unik. Selskabets motto er "din pension – vores ansvar", og det er et ansvar, alle medarbejdere i AP Pension tager meget alvorligt.

Men udover kundeejet er styrker som "Fokus på alle kunder", "AP Loyalitetsbonus", "Frit og uafhængigt valg", "Gennemsnitsrente" og "Vi siger det, som det er" med til at gøre AP Pension til noget særligt.

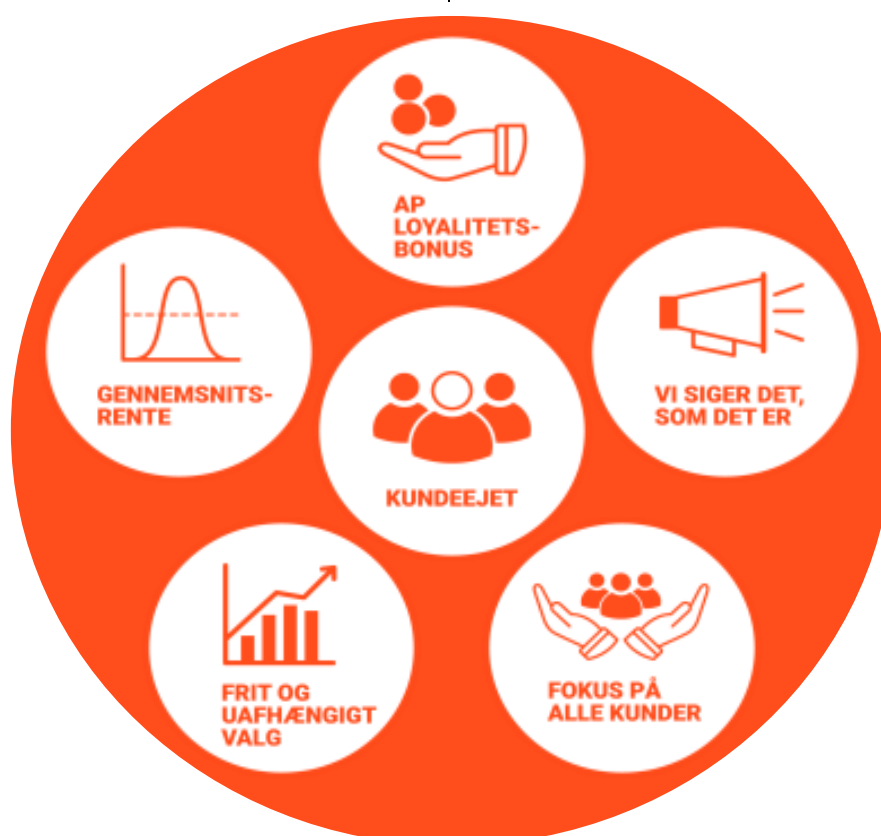
Pension er noget, der vedrører os, når vi arbejder og sparer op, og ikke mindst når vi går på pension og får opsparingen udbetalt. Derfor ser AP Pension det som en væsentlig del af sit ansvar at have **fokus på alle kunder**.

Dette viser sig bl.a. ved **AP Loyalitetsbonus**, som blev tildelt i både 2017 og 2018, og som også vil blive tildelt i 2019.

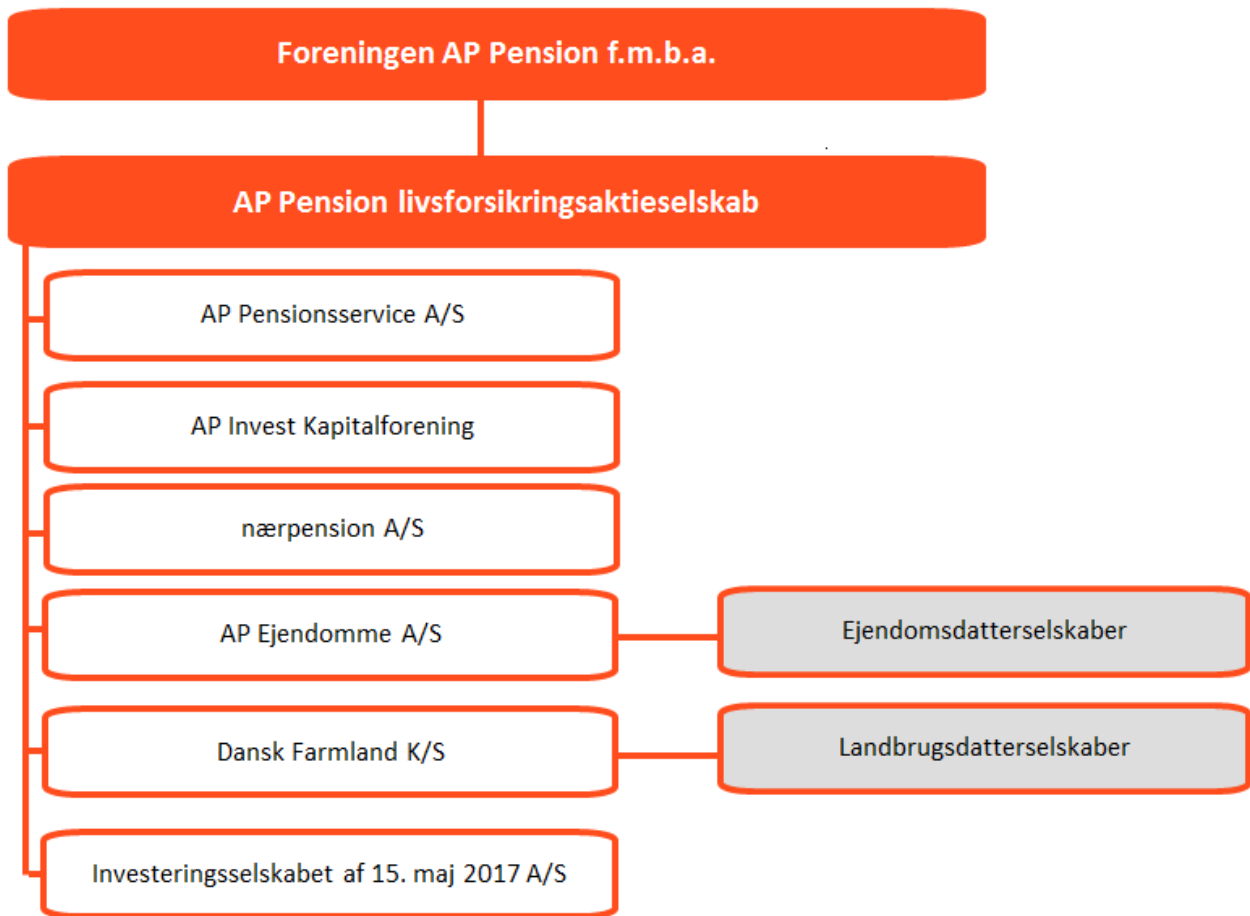
AP Loyalitetsbonus er udtryk for, at AP Pension igennem årene har opbygget en egenkapital, der er større end lovens krav, og da AP Pension har en filosofi om, at pengene nu engang ligger bedst i kundernes lommer, så er det kun naturligt at betale tilbage til kunderne, i det omfang de økonomiske forhold tillader det.

Samtidig vægter AP Pension et **frit og uafhængigt valg** meget højt, for evnen til at skabe det bedst mulige afkast hænger netop sammen med muligheden for at investere opsparingen dér, hvor gevinsten er højest, og det er muligt i AP Pension.

På samme måde kan AP Pensions kunder vælge at placere deres pensionsordning i **gennemsnitsrente** med stor tryghed, så afkastet eller den aftalte ydelse er stabil, eller de kan vælge en større risiko i markedsrente og dermed udnytte de afkastmuligheder, der opstår, når f.eks. aktiemarkedet går godt. **Vi siger det, som det er**, betyder, at AP Pension er et pensionselskab, som er ærligt og tydeligt om de forhold, der gælder på pensionsområdet.

Koncernstruktur

Ovenstående afspejler koncernstrukturen på balancedagen.

Femårsoversigt koncernen

HOVEDTAL

Alle beløb er i mio.kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Løbende præmier inkl. syge- og ulykkesforsikring	4.923	4.449	4.438	4.276	4.303
Éngangspræmier (indskud)	5.343	2.967	2.474	2.849	2.735
Præmier inkl. syge- og ulykkesforsikring	10.266	7.416	6.912	7.125	7.038
Præmier ekskl. syge- og ulykkesforsikring	9.672	6.909	6.432	6.643	6.612
Forsikringsydelse	-6.713	-6.709	-7.906	-6.255	-6.401
Investeringsafkast	-1.434	5.707	6.310	2.600	10.430
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	-1.135	4.896	5.532	2.319	8.884
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-258	-236	-212	-179	-147
Resultat af genforsikring	10	3	20	6	12
Forsikringsteknisk resultat	76	81	1.065	308	562
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-166	-407	-889	-130	-175
AP-koncernens andel af årets resultat	59	-139	-33	174	417
AP-koncernens andel af årets resultat før udlodning af AP Loyalitetsbonus	215	434	-33	174	417
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	103.502	99.886	95.500	91.671	89.194
AP-koncernens andel af egenkapital	3.149	3.090	3.347	3.455	3.281
Aktiver	118.355	114.429	109.094	102.837	103.231

NØGLETAL

	2018	2017	2016	2015	2014
Afkastnøgletal					
Afkastpct. relateret til gennemsnitsrenteprodukter	0,7%	2,5%	6,7%	1,9%	14,5%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	-4,2%	9,6%	6,5%		
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	3,75	4,25		
Omkostningsprocent af hensættelser	0,29%	0,27%	0,25%	0,22%	0,22%
Omkostninger pr. forsikret (kr.)	874	896	840	769	661
Egenkapitalforrentning efter skat	-0,9%	0,9%	5,6%	5,2%	13,6%
Egenkapitalforrentning efter skat, før udlodning af AP Loyalitetsbonus	1,5%	9,4%			
Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital	-	-	-9,1%	6,6%	6,0%
Nøgletal vedrørende syge- og ulykkesforsikring					
Bruttoerstatningsprocent	141,9%	150,1%	-678,3%	114,6%	102,0%
Bruttoomkostningsprocent	23,9%	28,2%	-98,0%	19,6%	18,1%
Combined ratio	169,7%	176,1%	-761,2%	130,1%	110,7%
Operating ratio	180,6%	192,5%	-578,1%	132,2%	114,3%
Relativt afløbsresultat	5,5%	6,3%	-2,9%	-2,1%	1,4%

Hoved- og nøgletal for 2014-2015 er ikke tilpasset ændringer i ny regnskabsbekendtgørelse for 2016 bortset balancerelaterede hovedtal for 2015. Øvrige hoved- og nøgletal er derfor ikke direkte sammenlignelige.

I de samlede bruttopræmier for syge- og ulykkesforsikring, som indgår i nøgletallene, er der fra og med 2016 medtaget regulering af præmiehensættelsen henførbart til tabsgivende forsikringer, hvorfor nøgletallene for syge- og ulykkesforsikring skal vurderes under hensyntagen hertil.

Regnskabsresultatet 2018

Årets resultat

Årets resultat før udlodning af AP Loyalitetsbonus udgør 215 mio. kr., som ledelsen anser for tilfredsstillende.

Efter udlodningen af AP Loyalitetsbonus udgør resultatet et overskud på 59 mio. kr. I resultatet er indeholdt et underskud på syge- og ulykkesforretningen på 166 mio. kr.

AP Pensions samlede balance er på 118 mia. kr.

Præmier

AP Pensions løbende præmier inkl. syge- og ulykkesforsikring steg fra 4.449 mio. kr. i 2017 til 4.923 mio. kr. i 2018.

Engangspræmier og indskud steg markant med 80 procent fra 2.967 mio. kr. i 2017 til 5.343 mio. kr. i 2018.

De samlede bruttopræmier i koncernen blev dermed 10.266 mio. kr. svarende til en vækst på 38 procent.

Ledelsen er meget tilfreds med udviklingen.

Investeringsafkast

I 2018 realiserede AP Pension et samlet investeringsafkast før pensionsafkastskat på -1.434 mio. kr. mod 5.707 mio. kr. i 2017.

Investeringsafkastet er sammensat af et negativt aktieafkast på 7,1 procent, et obligationsafkast inkl. afdækningsinstrumenter på 1,0 procent og et afkast på reale aktiver på 7,7 procent.

Investeringsafkastet medførte et afkast i gennemsnitsrentemiljøet på 0,7 procent mod 2,5 procent i 2017. Afkastet i 2018 var påvirket af et beskedent rentefald på 0,1 pct. på 20-årige swaprenter, da AP Pensions forpligtelser afdækkes med renteinstrumenter, som giver gevinst, når renten falder.

Investeringsafkastet for markedsrenteprodukter blev på -4,2 procent mod 9,6 procent i 2017. Dette er væsentligt lavere end i 2016 og 2017 og skyldes blandt andet pengepolitiske stramninger i USA og stigende politisk usikkerhed som følge af handelskrigen mellem især USA og Kina. Afkastet var positivt påvirket af AP Pensions offensive og aktive investeringsstrategi, og afkastet var i midterfeltet sammenlignet med konkurrenterne. Bestyrelsen finder investeringsresultatet tilfredsstillende under de svære markedsforhold.

AP Active er et aktivt forvaltet investeringsprodukt, hvor risikoen bliver nedtrappet i takt med, at pensionstidspunktet nærmer sig. AP Pension har på treårssigt sikret sine kunder et afkast,

som ligger helt i top sammenlignet med konkurrenterne, når der måles på livscyklusfondene med 20 år til pension, som er sammenligningsgrundlaget i pensionsbranchen.

AP Stabil, som er AP Pensions gennemsnitsrenteprodukt uden garanti, har givet et negativt afkast på 1,4 procent i 2018, mens depotrenten var 3,1 procent.

Omkostninger

De forsikringsmæssige driftsomkostninger udgjorde 258 mio. kr. i 2018 mod 236 mio. kr. i 2017.

Målt pr. kunde er de administrative omkostninger 874 kr. i 2018. I 2017 var omkostningerne 896 kr. pr. kunde.

Syge- og ulykkesforsikring

Syge- og ulykkesforsikring viser i 2018 et underskud på 166 mio. kr. mod et underskud på 407 mio. kr. i 2017. Det forbedrede resultat skyldes bl.a. øget investeringsresultat, et gunstigere skadesforløb som følge af engangseffekter samt indtægt vedrørende ændring i risikomargen i 2018 mod udgift i 2017.

Konkurrencen på priserne på de såkaldte risikodækninger og særligt invalidedækninger er fortsat hård, hvilket afspejles i resultatet.

For at ændre denne udvikling og gradvist genskabe en økonomisk balance har AP Pension igennem 2018 hævet priserne på forsikringsdækningerne. Arbejdet er endnu ikke færdigt, og det vil derfor fortsætte i 2019. Ledelsen forventer, at der også i kommende år må forventes et væsentligt underskud på området.

Resultatet for 2018 indeholder en forøgelse af hensættelse til fremtidige forventede underskud på 8 mio. kr. Hensættelserne til fremtidige underskud afspejler AP Pensions forventning til, at den hårde konkurrence vil fortsætte, men også et hensyn til, at priserne på forsikringsdækningerne gradvist bliver hævet.

AP Loyalitetsbonus

AP Loyalitetsbonus bliver efter en udlodning fra egenkapitalen til særlige bonushensættelser tildelt kundernes depoter ligeligt i forhold til deres størrelse. Da der er tale om et fremadrettet loyalitetsprogram, betyder det for de kunder, som ikke er begyndt at få udbetalt deres alderspension, at en tiendedel tildeles ubetinget til kunden, mens ni tiendedele af beløbet tildeles betinget og gradvist frigives over de efterfølgende ni år til kunderne. På den måde belønnes de kunder, som også fremover har en pensionsord-

ning i AP Pension. De personer, der er begyndt at få udbetalt deres alderspension, får hele deres AP Loyalitetsbonus tildelt ubetinget, og den bliver udbetalt sammen med alderspensionen.

Som i 2017 udloddede AP Pension også i 2018 AP Loyalitetsbonus. Således blev der i regnskabsåret 2018 udloddet yderligere 200 mio. kr. fra egenkapitalen til særlige bonushensættelser. Dermed er der for 2017 og 2018 i alt udloddet 934 mio. kr.

Størrelsen af AP Loyalitetsbonus bliver besluttet af bestyrelsen under hensyn til koncernens øvrige økonomiske forhold.

AP Loyalitetsbonus er regnskabsmæssigt at betragte som ansvarlig lånekapital og kaldes særlige bonushensættelser af type A. Udlodninger fra egenkapital til særlige bonushensættelser til finansiering af fremtidige tildelinger medtages i regnskabsåret, hvor de beslutes. Således er resultatet i 2018 negativt påvirket af udlodningen på 200 mio. kr.

Årets nøgletal

Regnskabsnets nøgletal jf. side 7 er beregnet efter Finanstilsynets retningslinjer.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Koncernen har 2. januar 2019 erhvervet Skandia A/S, Skandia Link Livsforsikring A/S og Skandia Asset Management Fondsmæglerselskab A/S.

Der er fra balancedagen og frem til dags dato ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventninger til fremtiden

De forventede afkast er fortsat lave, og det påvirker investeringspolitikken fremadrettet. AP Pension arbejder vedvarende på at skabe et positivt realafkast med en god risikospredning, der samtidig kan håndtere de risici, som er relevante for det nuværende investeringsmiljø.

Der vil fortsat være et stærkt fokus på at skabe nye produkter og bedre service inden for de gældende økonomiske rammer samt sikre en nettotilvækst af nye kunder.

Derudover betyder AP Pensions køb af Skandias danske aktiviteter, at AP Pension er styrket med et kunde- og udviklingsfundament, som bevirker en yderligere kritisk masse. Faktorer som på et marked, der er præget af stærk konkurrence, styrker AP Pensions muligheder for også fremover at levere solide afkast og en god kundeservice til glæde for de mange kunder. Resultatet i 2019 vil blive påvirket af stigende omkostninger direkte relateret til selve integrationen af Skandias aktiviteter.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne for gennemsnitsrenteprodukter udgør 53.698 mio. kr. Posten er nærmere specificeret i regnskabsnote 19.

Livsforsikringshensættelserne er et udtryk for forpligtelserne over for de forsikrede. Livsforsikringshensættelserne er faldet med 0,4 procent i forhold til 2017 primært som følge af større udskilt fortjenstmargen i 2018.

Opgørelse af livsforsikringshensættelser for forsikringer med garanti

Livsforsikringshensættelser for forsikringer med garanti er opgjort i overensstemmelse med de retningslinjer, som Finanstilsynet har udarbejdet.

Ved opgørelse af livsforsikringshensættelserne anvender AP Pension forudsætninger om kundernes adfærd og forventede levetid, som også omfatter de kommende års forventede levetidsforbedringer baseret på en historisk 20-årig periode. Endvidere indeholder livsforsikringshensættelserne fremtidige administrationsudgifter. De fremtidige præmier og udbetalinger diskonteres med en diskonteringsrente med volatilitetsjustering.

Finanstilsynet udsendte i efteråret 2018 opdaterede benchmark for levetiden. AP Pension har udført en statistisk analyse herpå og har på baggrund heraf fastlagt dødeligheden til anvendelse i livsforsikringshensættelserne i form af en opdateret "modeldødelighed" samt Finanstilsynets levetidsforbedringer baseret på en historisk 20-årig periode. Modeldødeligheden består af benchmark-dødeligheden i visse aldre, og en dødelighed estimeret ud fra egne data i andre aldre.

AP Pensions årlige opdatering af levetid og adfærdsparemetre har ikke påvirket koncernens livsforsikringshensættelser væsentligt for bestanden opgjort pr. 31. december 2018.

AP Pension har årligt opdateret dødelighederne ud fra Finanstilsynets retningslinjer og har som følge heraf de seneste år øget livsforsikringshensættelserne.

AP Pension er i den daglige finansielle styring opmærksom på, at rentekurven ikke fuldt ud afspejler markedsforholdene. Hvis hensættelserne beregnes på faktiske markedskurver, ville de blive øget med 1,5 mia. kr., hvis der regnes med den danske swapkurve og med 2,0 mia. kr., hvis der regnes med euroswap-rentekurven. I begge scenarier ville alle rentegrupper fortsat have et positivt kollektivt bonuspotentiale, hvorfor kapitalgrundlaget alene påvirkes af ændrede hensættelser til syge- og ulykkesforsikringer.

Oversigt over kollektivt bonuspotentiale i mio. kr. i årsregnskabet og i de to scenarier:

Rentegruppe	Regnskabet	DKK kurve	EUR kurve
R5 G82 4-5 procent	778	226	50
R4 G82 3-4 procent	308	129	74
R3 G82 2-3 procent	309	229	204
R2 G82 1-2 procent	853	664	606
R2 NetLink 1-2 procent	848	480	352
F3 G82 2-3 procent	494	257	187
AP Stabil	693	693	693

Fra og med 2019 justeres den rentekurve, som til regnskabs- og solvensbalancen skal anvendes til diskontering af hensættelserne (Ultimate Forward Rate). Effekten er ubetydelig for bestanden opgjort pr. 31. december 2018.

Opgørelse af livsforsikringshensættelser for AP Stabil

Livsforsikringshensættelser i AP Stabil, 10.225 mio. kr., er ugaranteret, og opgørelsen af forpligtelserne for koncernen er opgjort i overensstemmelse med dette. Kundernes opsparring er efter regnskabsreglerne kategoriseret primært som individuel bonus.

Livsforsikringshensættelser, markedsrente

Livsforsikringshensættelser for markedsrente-produkter udgør 43.411 mio. kr., hvilket er en stigning på 7,2 procent. Posten er nærmere specificeret i regnskabets note 20.

Retssag rejst af tidligere FSP-medlemmer

AP Pension livsforsikringsaktieselskab modtog i 2016 stævning i form af et gruppesøgsmål vedrørende omvalg til markedsrente i det tidligere FSP Pension tilbage i 2011. AP Pension fusionerede med FSP Pension i 2012. Stævningen mod AP Pension kom fra Foreningen Gruppesøgsmål, som omfatter 211 medlemmer.

Det er sagsøgernes ønske at annullere omvalget og derved blive stillet, som om de ikke havde foretaget omvalg fra gennemsnitsrente til markedsrente. Dette ønske har tidligere været behandlet i Ankenævnet for Forsikring, og sagerne blev afgjort til AP Pensions fordel i 2016. Spørgsmålet, om sagen kunne behandles som et gruppesøgsmål, blev i 2017 behandlet i Byretten og i 2018 i Landsretten, som konkluderede, at der ikke var grundlag for et gruppesøgsmål. Gruppens ansøgning om muligheden for at prøve sagen ved tredje instans blev afvist i 2018.

nærpension A/S

nærpension A/S formidler via en række pengeinstitutter i Danmark gruppeforsikringer og livrenter på vegne af AP Pension til pengeinstitutternes kunder.

2018 var året, hvor AP Pension for alvor begyndte at høste frugten af de investeringer, der er foretaget i fuldautomatiserede processer for de pengeinstitutter, som er en del af nærpensionssamarbejdet. I 2018 bidrog nærpension derfor med mange tusinde nye kunder til AP Pension. Kunderne kom via de aftaler, der tidligere bl.a. er indgået med Vestjysk Bank, Grønlandsbanken og Danske Andelskassers Bank samt ikke mindst Nykredit Bank.

2018 var året, hvor købet og den efterfølgende fusion med Nykredit Livsforsikring A/S faldt på plads, hvilket betyder, at Nykredit nu sælger og markedsfører AP Pensions produkter.

Risikostyring og kapitalforhold

Risikostyring og solvenskapitalkrav

AP Pension lægger vægt på, at selskabets reserver er tilstrækkelige til at klare væsentlige økonomiske stresstests. Bestyrelsen har vedtaget en risikostyringspolitik, der fastsætter et risikobudget, som er den maksimale risiko, selskabet vil løbe.

Koncernen er eksponeret over for finansielle risici i form af eksempelvis markedsrisici og modpartsrisici. Selskabet er også udsat for forsikringsrisici fra bestanden af forsikringer med ret til bonus samt forsikringer under syge- og ulykkesforsikring. Disse risici kaldes biometriske risici og dækker eksempelvis over risikoen for udgifter forbundet med øget invalidehyppighed eller øgning af den forventede levetid.

En række risici er lige så reelle men mindre målbare, eksempelvis omdømmerisici og operationelle risici, herunder driftsrisici. Risici afdækkes generelt ved en kombination af risikominimerende tiltag og kapital. Blandt de risikominimerende tiltag kan nævnes anvendelse af finansielle instrumenter til afdækning af renterisikoen i forhold til de garanterede ydelser og anvendelse af fastlagte processer og kontroller til minimering af fejl.

Også i 2018 påvirkede de øgede krav til rapportering arbejdet i AP Pension. Koncernens nuværende og fremtidige omkostningsniveau er således også i 2018 påvirket af de stadigt øgede regulatoriske krav.

AP Pension opgør solvenskapitalkravet som angivet i Finanstilsynets standardmodel, hvor hen-

sættelserne opgøres med den volatilitetsjusterede rentekurve.

Kapitalgrundlag og solvenskapitalkrav har udviklet sig således:

mio. kr.	31.12.2018	31.12.2017
Kapitalgrundlag	4.547	4.187
Solvenskapitalkrav	1.340	1.109
Solvensdækning	339 %	378 %

(Solvensdækning tidligere år udgør 639% (2016), 429% (2015) og 217% (2014)).

For følsomhedsoplysninger henvises til Rapport om solvens og finansiel situation (SFCR), som kan findes på AP Pensions hjemmeside. (<https://www.appension.dk/Om-AP-Pension/AP-Pension-i-tal/Aarsregnskaber>)

Fortsat øget regulering

I maj 2018 trådte EU's særlige persondataforordning i kraft. AP Pension arbejdede derfor og så indtil maj målrettet mod at være klar til at leve op til de skærpede krav afledt af de nye regler.

Finansielle risici

AP Pension investerer bredt i investeringsaktiver og er derfor eksponeret mod ændringer i aktivernes markedsværdi. Hertil kommer eksponering mod modparter f.eks. i forbindelse med renteswaps, som bliver indgået i henhold til internationale standardaftaler, hvor der løbende stilles sikkerhed.

Koncernens største finansielle risiko er risikoen for, at værdien af de finansielle aktiver og koncernens forpligtelser udvikler sig modsatrettet med tab til følge. I traditionelle garanterede livsforsikringsprodukter vil en sådan udvikling betyde, at et underskud først dækkes af buffere f.eks. bonuspotentialer og dernæst af kapitalgrundlaget. For markedsrenteprodukter har AP Pension en begrænset finansiell risiko, da risikoen altovervejende bæres af kunderne selv.

For at sikre sammenhæng mellem investeringsafkastet af kundemidler og kundernes garanterede ydelser overvåger AP Pension de finansielle risici løbende. Der er opstillet mål for de maksimale risici, og der foretages løbende stresstests. Herved sikres, at koncernen kan nå at reagere, hvis solvensgrænsen kommer for tæt på.

Det er koncernens overordnede strategi løbende at vurdere, hvilken investeringsmæssig risiko der er råd til, og at udnytte denne kapacitet til styring af aktier og andre risikobehæftede aktiver for at opnå det højst mulige risikojusterede afkast.

Likviditetsrisikoen er forholdsvis begrænset, idet en stor del af obligationsbeholdningen er investeret i meget likvide børsnoterede obligationer.

Forsikringsrisici

Forsikringsrisici vedrører udviklingen i dødelighed, invaliditet, kritisk sygdom mv. Eksempelvis påvirker en levetidsforlængelse længden af udbetalingerne på visse pensionsprodukter, mens udviklingen i antallet af dødsfald, invaliditeter og raskmeldinger påvirker udgifterne til dødsfalds- og invaliditetsforsikringer. Forventningerne baseres på erfaringer fra koncernens egen bestand af forsikringer samt Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer. Endvidere opgøres forpligtelsernes følsomhed over for ændringer i de nævnte forudsætninger.

De forskellige risikoelementer underkastes løbende aktuarmæssige analyser med henblik på at opgøre de forsikringsmæssige forpligtelser. Enkeltrisici over 10 mio. kr. vedrørende syge- og ulykkesforsikring er op til en vis grænse afdækket gennem reassurance. Katastrofer, herunder skader som følge af terror, er ligeledes i vidt omfang afdækket.

Fordeling af årets bonus

Fordeling af bonus

En stor del af AP Pensions forsikringsbestand er tegnet med ret til bonus. Forsikringerne er omfattet af det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som er anmeldt til Finanstilsynet. Forsikringer, der er tegnet med ret til bonus, giver ikke ret til anden bonus end den, der fremgår af det tekniske grundlag. Størrelsen af fremtidig bonus er ikke garanteret, og det bonusbeløb, der tildeles det enkelte år, kan være nul.

Det er koncernens ledelse, som fastsætter størrelsen af den bonus, der tildeles forsikringerne. En del af bonus tilskrives gennem depotrenten. Fastsættelse af bonussatser, beløbsgrænser mv. sker efter AP Pensions ledelses vurdering af, hvad der findes ansvarligt under hensyntagen til bl.a. reserver og rimelighed.

Arbejdsmarkedsbidrag samt øvrige skatter og afgifter, som AP Pension skal afregne, kan for visse forsikringer fratrækkes i bonus. Er bonus ikke tilstrækkelig til at dække sådanne udgifter, er AP Pension berettiget til at nedsætte de garanterede ydelser.

Depotrenter (før skat)

I 2018 var depotrenten mellem 1,25 procent og 4,0 procent før pensionsafkastskat for de garanterede ordninger. Kunder med ydelsesgarantier baseret på højere grundlagsrenter har naturlig-

vis fastholdt deres ydelse. I AP Stabil var depotrenten 3,1 procent før pensionsafkastskat.

De lave forventninger til afkast fremover gør det usandsynligt, at der vil forekomme bonus til kunder med høje garantier, og for kunder med lave garantier vil bonus være begrænset.

Oversigt over depotrenter før skat i procent:

Rentegruppe	2019	2018	2017
R5 G82 4-5 procent	3,80	3,80	3,60
R4 G82 3-4 procent	3,00	2,75	2,75
R3 G82 2-3 procent	3,00	2,75	2,75
R2 G82 1-2 procent	3,00	4,00	3,00
R2 NetLink 1-2 procent	3,00	3,10	3,25
R1 NetLink 0-1 procent	-	1,25	1,00
F3 G82 2-3 procent	3,00	2,00	1,75
AP Stabil	3,00	3,10	3,10

Anm: Rentegruppe R1 NetLink 0-1 procent blev sammenlagt med rentegruppe R2 NetLink 1-2 procent pr. 1. juli 2018.

Risikoresultat

Det samlede risikoresultat for bonusberettigede forsikringer for 2018 viser et overskud på 98 mio. kr. efter bonus. Overskuddet indgår i driftsresultatet før henlæggelse til kollektivt bonuspotentiale.

De bonusberettigede forsikringer under kontribution har bidraget med et overskud på 76 mio. kr., hvilket hovedsageligt skyldes et forsigtigt bonusgrundlag.

Gruppelivsforsikringer mv. har bidraget med et positivt risikoresultat på 22 mio. kr.

Markedsrenteforsikringer har bidraget med et negativt risikoresultat på 2 mio. kr.

Der har været og vil løbende blive foretaget justeringer i beregningsgrundlaget og ugaranterede pensionsydelse på markedsrenteforsikringer, således at området over tid er i balance.

Omkostningsresultat

Det samlede omkostningsresultat ekskl. syge- og ulykkesforsikringer i AP Pension livsforsikringsselskab udviser et underskud på 30 mio. kr., som indgår i driftsresultatet.

Kontributionsgrupper

Ifølge regler fastlagt af Finanstilsynet ultimo 2010 skal kunder omfattet af kontributionsbekendtgørelsen opdeles i homogene grupper for elementerne rente, forsikringsrisiko og omkostninger. Der må ikke ske udjævning mellem grupperne men kun inden for grupperne, hvilket også betyder, at opsparede fælles midler i form

af kollektivt bonuspotentiale samt gæld til egenkapitalen og særlige bonusansættelser i form af udlægskonto holdes inden for gruppen.

I 2019 giver AP Pension fortsat kunderne differentierede depotrenter, som afspejler de underliggende aktiver samt de økonomiske forhold i grupperne, herunder størrelserne af de ufordelte reserver. De forskellige depotrenter i rentegrupperne afspejler bl.a. de forskellige aktie- og obligationsandele.

Forrentning af egenkapitalen

Efter tildeling af investeringsafkast til rentegrupperne og øvrige forretningsområder baseret på separate porteføljer af investeringsaktiver tilskrives egenkapitalen resten af investeringsafkastet, herunder afkastet af egenkapitalens udskilte investeringsaktiver.

I henhold til gældende regler opgør AP Pension hvert år det realiserede resultat, som udgør årets samlede overskud genereret af de bonusberettigede forsikringer. Hvis summen af det realiserede resultat og kollektivt bonuspotentiale er positivt, kan egenkapitalen tildeles en andel heraf kaldet risikoforrentning, ligesom der kan ske tilbagebetaling af eventuel udlægskonto. Resten af det realiserede resultat udloddes som bonus i henhold til det gældende tekniske grundlag eller henlægges til det kollektive bonuspotentiale.

Forskellige forretningsområders resultat bidrager herudover direkte til egenkapitalens forrentning. Det drejer sig om resultatet af:

- Syge- og ulykkesforsikring
- Markedsrenteprodukter
- Livrenter uden ret til bonus
- Gruppelivsforsikringer

AP Pension skal løbende sikre, at koncernens kapitalgrundlag er tilstrækkeligt til at opfylde de krav, som lovgivningen stiller til størrelsen, og til at dække de risici, som kapitalgrundlaget skal bære.

For de bonusberettigede forsikringer skal AP Pension hvert år tage stilling til, hvor stor en del af det samlede realiserede resultat, der med rimelighed skal tilfalde egenkapitalen.

AP Pension fastsætter hvert år risikoforrentningen under hensyn til de risici, der påhviler egenkapitalen. I 2018 udgjorde risikoforrentningen i de enkelte rentegrupper mellem 0,3 og 0,7 procent af de forsikringsmæssige ansættelser primo. I AP Stabil var risikoforrentningen 0,3 procent.

Efterlevelsen af reglerne for forrentning af egenkapitalen sker i AP Pension livsforsikringsaktieselskab og ikke på koncernniveau.

Udlægskonti

Hvis der i et år opstår underskud i en kontributionsgruppe, og gruppen ikke kan finansiere dette via kollektivt bonuspotentiale, eller for rentegruppernes vedkommende ved at anvende individuel bonus efter tilskrivning af negativt afkast (AP Stabil), må egenkapitalen finansiere underskuddet. Det er blandt andet derfor, at den får en risikoforrentning.

Underskud føres over på en udlægskonto, som føres separat for hver kontributionsgruppe. Når gruppen senere får positive resultater, anvendes disse til at nedbringe udlægskontoen, dvs. til at betale gælden til egenkapitalen.

Ved udgangen af 2017 var der ingen udlægskonti, hvilket fortsat er tilfældet ultimo 2018.

Investeringer

Investeringsstrategi

AP Pension fører en aktiv og offensiv investeringsstrategi med en kontrolleret risiko. Denne strategi har som målsætning, at kunderne opnår en tilstrækkelig og attraktiv pension.

Aktiv og offensiv betyder også, at AP Pension er nær sine investeringer og deltager aktivt på de finansielle markeder for at udnytte de løbende muligheder. Nær betyder samtidig, at AP Pension udøver aktivt ejerskab for sine investeringer. Udmøntningen af aktivt ejerskab sker i respekt for muligheden for at opnå indflydelse i den enkelte investering enten alene eller i samarbejde med andre investorer herunder anvendelse af stemmeret i børsnoterede selskaber. Udførelse af strategien skal understøttes af en fleksibel organisation og beslutningskultur samt en villighed til både at tilvælge og fravælge investeringer og investeringsområder.

Kontrolleret risiko betyder, at investeringsrisikoen godt kan være betydelig men er under konstant overvågning, således at kundernes interesser varetages bedst muligt gennem investeringsvalget og administrationen af dette. AP Pensions investeringsstrategi tager udgangspunkt i de ydelser, som kunderne er blevet stillet i udsigt ved deres produktvalg, samt de produkter, koncernen udbyder. Herudover vil AP Pension gennem sin investeringsstrategi sikre, at aktivmassen er passende i forhold til arten og varigheden af forsikringsforpligtelserne, og at de til investeringen forbundne risici altid kan identificeres, måles, kontrolleres og afbødes.

Bestyrelsen ønsker, at AP Pension investerer kundernes pensionsopsparing ud fra et langsigtet perspektiv. AP Pension er af den opfattelse, at en høj andel af aktier, ejendomme og andre risikobehæftede aktiver i investeringsaktiverne på langt sigt vil give et højere afkast på pensionsopsparingen end en mindre risikofyldt investering i f.eks. obligationer. Det er endvidere AP Pensions forventning, at kunderne bliver kompenseret med et højere afkast ved at acceptere illikviditet for en del af de opsparede midler.

I forbindelse med investeringerne spreder AP Pension aktiverne således, at der undgås dels en uforholdsmæssig afhængighed af en bestemt type aktiv, en bestemt udsteder, en bestemt koncern eller et bestemt geografisk område - dels en uforholdsmæssig akkumulering af risici i porteføljen som helhed. AP Pension er samtidig bevidst om, at man skal acceptere en vis koncentrationsrisiko for at kunne opnå et tilfredsstillende afkast, men det skal ske under iagttagelse af prudent person princippet.

AP Pension investerer kundernes midler efter prudent person princippet, så investeringsstrategien for hvert produkt opfylder:

- Risikoprofilen er tilpasset, så den er tilpas robust over for udsving på de finansielle markeder i forhold til det, som kunden er stillet i udsigt
- Der er en tilpas grad af risikospredning mellem aktivklasser og inden for hver aktivklasse
- Risici, der er i modstrid med kundernes interesser, forhindres så som for store koncentrations- og likviditetsrisici

De finansielle markeder

2018 har været et år, hvor det har været vanskeligt at generere et positivt investeringsafkast. Det ses både i forhold til aktier og kredit, hvor afkastene er negative.

Aktier havde stærke afkast i 2016 og 2017 men blev i 2018 ramt af en række større korrektioner først i februar og siden i oktober og december. AP Pensions aktiebenchmark faldt knap 8 procent, når man tager højde for den valutaafdækning, der fortages især den amerikanske dollar. I AP Pension bliver dollaren som udgangspunkt afdækket med 75 procent for aktieporteføljen for at mindske risikoen, hvilket dog har betydet et lavere afkast end uden valutaafdækning i 2018. Afdækningen har i størstedelen af året været mindre end 75 procent.

Selvom afkastene på aktiemarkedet var svagere end tidligere år, oplevede den globale økonomi fremgang i løbet af 2018, og virksomhederne oplevede stærk indtjeningsfremgang – især i

USA hvor skattelettelserne bidrog til en indtjningsvækst på over 20 procent.

USA's præsident Donald Trump iværksatte i 2018 en række handelspolitiske tiltag rettet mod især Kina men også mod Mexico, Canada og EU. Der blev efterfølgende indgået nye handelsaftaler mellem USA og henholdsvis Mexico, Canada og EU. Handelskonflikten mellem USA og Kina forblev uløst, selvom der var fremgang i forhandlingerne i slutningen af 2018. Derudover var de finansielle markeder præget af en række andre kriser i de såkaldte Emerging Markets. Særligt hårdt ramt var Argentina og Tyrkiet, hvor de lokale valutaer blev kraftigt svækket, og aktiemarkedet oplevede store kurstab.

Den amerikanske centralbank hævede den pengepolitiske rente fra 1,25 procent til 2 procent i løbet af 2018. Det betød, at de 2-årige amerikanske renter steg 0,6 procentpoint. Det havde også afsmittende effekt på den 10-årige rente, der steg 0,28 procent. Samtidigt er den amerikanske centralbank i gang med at reducere sin beholdning af amerikanske statsobligationer ved ikke længere at geninvestere udløbne obligationer.

I Danmark og Europa faldt de lange renter moderat med 0,19 procentpoint for 10-årige renter. Den europæiske centralbank fulgte ikke renteforhøjelserne i den amerikanske centralbank men fastholdt de ledende renter i negativt terræn. Den europæiske centralbank har gradvist reduceret sine obligationsopkøb over året, og den vil efter planen ikke længere foretage opkøb i 2019.

Bevægelsen fra lempelser til gradvise stramninger i den globale pengepolitik reducerer afkastpotentialet for både aktier og obligationer.

Obligationer og kredit

Den 10-årige danske rente faldt med 0,25 procentpoint i løbet af 2018.

Det moderate rentefald betød, at afkastet på traditionelle danske obligationer lå på 0,6 procent.

AP Pension investerer også i virksomhedsobligationer og virksomhedslån i USA og Europa og i statsobligationer i Emerging Markets. De amerikanske højrenteobligationer gav et negativt afkast på 4,6 procent og var påvirket af stigende amerikanske renter, stigende kreditspænd og høje omkostninger til afdækning af valutarisikoen. Investeringer i virksomhedslån i Europa gav et afkast på 0,5 procent i 2018.

Obligationer i Emerging Markets blev negativt påvirket af uro omkring især Tyrkiet og Argentina, som førte til stigende obligationsrenter.

Svækkelsen af de lokale valutaer reducerede ligeledes afkastet, og samlet set gav investeringer i Emerging Markets obligationer et negativt afkast på knap 4,9 procent.

AP Pension har opbygget en portefølje af direkte udlån, hvor fællesnævnerne er lav risiko, første-prioritetspant i primære ejendomme og lav rentefølsomhed. Denne portefølje er opbygget for at finde alternativer til traditionelle obligationer med et højere forventet afkast, og hvor risikoprofilen samtidig er tæt på traditionelle obligationer. Disse udlån gav et afkast på 0,2 procent.

Aktier

De globale aktier gav i 2018 et negativt afkast på 4,3 procent, når der tages højde for AP Pensions valutaafdækning. I Danmark gav aktierne et negativt afkast på 11,3 procent.

AP Pensions aktiestrategi har et globalt udgangspunkt, men der investeres over 10 procent af aktieporteføljen i danske aktier. AP Pensions aktieinvesteringer forvaltes primært af eksterne kapitalforvaltere, men i 2018 er en stigende andel blevet forvaltet internt. Både de eksterne og interne porteføljer bliver forvaltet aktivt. Den aktive forvaltning var en positiv bidragsyder til afkastet.

AP Pension investerer også i en række private equity fonde for en mindre del af aktieporteføljen.

Investeringsmarkedernes betydning for AP Pensions prognoser

AP Pension har i flere år valgt at afvige fra de såkaldte *samfundsforudsætninger*, der ellers ligger til grund for branchens beregning af pensionsprognoser til kunderne, da AP Pension mente, at de ikke var tilstrækkeligt konservative.

Forsikring og Pension har i 2018 gennemført en stor revision af deres afkastforudsætninger. Det er AP Pensions vurdering, at de nye afkastforudsætninger er tilstrækkeligt retvisende, så AP Pension har valgt at følge dem. Afkastforudsætningerne er noget lavere end de afkast, som kunderne har opnået siden finanskrisen.

Renteafdækning

AP Pension har indgået renteafdækninger for at afdække renterisikoen fra sine forpligtelser og sikre sig mod et eventuelt rentefald. For rentegrupper med høje grundlagsrenter afdækkes renterisiko på forpligtelserne til kunderne i stort omfang, mens rentegrupperne med lave grundlagsrenter på grund af det ekstremt lave renteniveau er afdækket i mindre omfang.

Afkast af ejendomme

Direkte ejede danske ejendomme udgør størstedelen af ejendomseksponeringen i AP Pension, og aktiviteterne sker primært i AP Ejendomme-koncernen. AP Ejendomme-koncernen fører en aktiv investeringsstrategi og har været meget aktiv på det danske ejendomsmarked i 2018 med udviklingsprojekter på både Sjælland, Fyn og i Jylland. Det er en strategisk målsætning at øge investeringerne på ejendomsområdet i hele Danmark i de kommende år.

Den aktive strategi har båret frugt, og afkastet af investeringsejendomme i AP Ejendomme-koncernen ekskl. ejendomme under opførelse var 6,8 procent i 2018.

AP Pension har investeret i række udenlandske ejendomsfonde, som primært investerer i det europæiske ejendomsmarked. Det giver risikospredning i forhold til ejendomsinvesteringerne på det danske marked.

Investeringer i landbrug

AP Pension har i 2018 investeringer i danske landbrugsejendomme via investeringsfonden Dansk Farmland K/S. Der var ved årets udgang investeret 580 mio. kr.

Afkastet er positivt med 4,5 procent.

Investeringer i alternativer

AP Pension har investeret i alternativ energi via fondene Green Power Partners I og II og energiinfrastruktur fondene CIP II og CIP III (Copenhagen Infrastructure Partners). Disse fonde investerer i havvindmølleparker, landvindmølleanlæg, biobrændselsanlæg og solceller.

AP Pension har en ambition om at investere mere i vedvarende energi, hvis der i øvrigt kan identificeres gode investeringsmuligheder.

Investeringer og etik

I AP Pension er vores motto "din pension – vores ansvar". Vi er derfor meget opmærksomme på det ansvar, vi har, når vi varetager vores kunders opsparring. Det betyder, at vi anerkender, at vi som pensionselskab primært har et ansvar for at sikre et så godt afkast til vores kunder som muligt, men vi anerkender også, at vi har et ansvar for, at investeringerne skal foretages etisk forsvarligt og ansvarligt. AP Pension tager udgangspunkt i FN's Global Compact og følger desuden OECD's retningslinjer for ansvarlige investeringer. Det er AP Pensions holdning, at man ved at følge de internationale principper kan sikre en ansvarlig forvaltning af kundernes opsparring.

FN's Global Compact udmønter sig i 10 principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption. Principperne er formuleret på baggrund af FN's deklaration om menneskerettigheder, den internationale arbejdsorganisations (ILO) deklaration om arbejdstagerrettigheder og FN's konvention imod korruption mv. Disse 10 principper understøtter desuden FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

Det er AP Pensions politik at investere i virksomheder, som arbejder for at overholde de 10 internationalt anerkendte principper. De principper, som virksomheder bør arbejde for at overholde, er:

- At støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder
- At sikre, at den ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne
- At opretholde foreningsfriheden og effektivt anerkende retten til kollektiv forhandling
- At støtte udryddelsen af alle former for tvangsarbejde
- At arbejde for afskaffelsen af børnearbejde
- At afskaffe diskrimination i relation til arbejds- og ansættelsesforhold
- At støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer
- At tage initiativ til at fremme en større miljømæssig ansvarlighed
- At opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier
- At modarbejde alle former for korruption

AP Pension støtter den såkaldte "Parisaf tale", hvis målsætning er at begrænse den globale opvarmning til under to grader. Dette betyder, at klimahensyn er inkorporeret i AP Pensions investeringsproces gennem screening af investeringsporteføljen, og vi har samtidigt en ambition om at øge vores investeringer inden for grøn energi, hvis afkastet samtidigt vurderes attraktivt. AP Pensions fokus på klima kommer desuden til udtryk ved, at vi i AP Pension følger anbefalingerne i Taks Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD).

AP Pension ønsker derudover at følge Danmarks officielle politik over for lande og virksomheder. Konkret betyder det, at såfremt den danske stat vedtager sanktioner mod specifikke lande eller virksomheder, er det AP Pensions politik at følge den danske stats vedtagne sanktioner. Derfor ønsker vi i AP Pension ikke at investere i selskaber, som er involveret i produktion af kontroversielle våben, som ikke anvendes til fredsbevarende formål. Dette gælder klyngebomber, anti-personelminer samt kerne-, biologiske og kemiske våben.

AP Pension er medlem af PRI, som er en uafhængig organisation af investorer, der arbejder med og for ansvarlige investeringer. PRI er støttet af FN. PRI's seks principper udstikker en retning for, hvordan man kan opnå en mere ansvarlig investeringspolitik, og AP Pension støtter disse.

De seks PRI-principper er:

- Vi vil indarbejde ESG-forhold (bæredygtigheds og miljømæssige forhold) i investeringsanalyser og beslutningsprocessen
- Vi vil være aktive ejere og indarbejde ESG-forhold i vores politikker for ejerskab og i den operationelle håndtering af investeringerne
- Vi vil søge at opnå åbenhed om ESG-forhold fra de enheder, vi investerer i
- Vi vil fremme accept og implementering af principperne inden for investeringsbranchen
- Vi vil samarbejde om at øge effektiviteten i forbindelse med implementeringen af principperne
- Vi vil rapportere om vores aktiviteter og fremdrift i forhold til implementeringen af principperne.

Vi gør vores indflydelse gældende gennem aktivt ejerskab:

- Beholdningen af børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer screenes hvert kvartal af en ekstern rådgiver for brud på de globale normer
- Vi indgår via vores rådgiver i dialog med selskaberne, vi har investeret i, hvis der identificeres mistanke om brud på vores politik for ansvarlige investeringer
- Selskaber, som ikke efterlever AP Pensions politik for ansvarlige investeringer, og hvor dialog er virkningsløst, ekskluderes fra vores investeringsunivers og afhændes hvis muligt
- Vi gør brug af vores stemmeret på generalforsamlingerne i de selskaber, vi har investeret i

Vi går ind for åbenhed om vores tilgang til ansvarlige investeringer. Dette sker ved, at vi offentliggør følgende på vores hjemmeside:

- En liste over hvilke børsnoterede selskaber, vi har investeret i
- En liste over hvilke selskaber, vi har indgået en dialog med via vores eksterne rådgiver
- En liste over hvilke selskaber, vi har ekskluderet fra vores investeringsunivers
- Vores samlede investeringsporteføljes klimaaftryk.

Første rapport kommer i løbet af 2019.

Specifikation af aktiver i gennemsnitsrenteprodukterne og deres afkast til markedsværdi

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	Primo	Ultimo	Afkast i % p.a. før skat
Grunde og bygninger*	7.061.942	5.342.289	5,5%
Noterede kapitalandele	6.242.157	4.375.507	-6,4%
Unoterede kapitalandele	1.303.658	2.603.994	9,4%
Kapitalandele i alt	7.545.815	6.979.501	-0,9%
Stats- og realkreditobligationer	34.772.538	38.384.487	0,4%
Indeksobligationer	60.759	98.890	3,1%
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	5.721.319	5.552.197	2,4%
Udlån m.v.	3.391.579	3.538.779	0,1%
Obligationer og udlån i alt	43.946.194	47.574.353	0,7%
Dattervirksomheder	85.987	83.761	-2,6%
Øvrige investeringsaktiver	-4.770.172	-4.922.896	-0,3%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	5.038.361	4.350.073	0,1%

Specifikation af aktiver i markedsrenteprodukterne og deres afkast til markedsværdi

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	Primo	Ultimo	Afkast i % p.a. før skat
Grunde og bygninger*	3.158.418	2.992.941	6,4%
Noterede kapitalandele	21.067.722	17.954.752	-6,2%
Unoterede kapitalandele	1.054.282	2.365.182	5,7%
Kapitalandele i alt	22.122.004	20.319.934	-5,1%
Stats- og realkreditobligationer	9.739.118	13.652.447	0,2%
Indeksobligationer	185.161	138.115	3,1%
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	2.714.728	3.692.431	2,2%
Udlån m.v.	3.751	0	-1,7%
Obligationer og udlån i alt	12.642.758	17.482.993	0,5%
Dattervirksomheder		0	0,0%
Øvrige investeringsaktiver	498.157	-352.305	-0,5%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	268.555	-166.923	-1,4%

Nøgletallene er beregnet ud fra et tilnærmet dagligt tidsvægtet afkast.

*) Udover afkastet af direkte ejede ejendomme i AP Ejendomme-koncernen og i AP Pension livsforsikringsaktieselskab indgår der i ovenstående afkast af grunde og bygninger også afkast af eksterne ejendomsfonde, ejendomsrelaterede derivater.

Andre forhold

CSR

AP Pension har i december 2018 vedtaget en politik for samfundsansvar. Det er en politik, som for 2019 og frem sætter den overordnede ramme for koncernens arbejde med ansvarlighed. Politikken har til formål at sætte rammerne for AP Pensions samfundsansvar og kobler koncernens styrker og den rolle, som AP Pension har som virksomhed, investor og arbejdsgiver, med den ansvarlighed, AP Pension ønsker at bidrage med som en del af samfundet.

AP Pension tager sit ansvar meget bevidst, og erkender at koncernen spiller en rolle som en del af samfundet. AP Pension ønsker derfor aktivt at imødekomme et samfundsansvar og dermed være med til at gøre en forskel. Ansvarlighed er en væsentlig del af AP Pensions identitet og er en vigtig del af fundamentet for at drive et kundeejet pensionselskab. Dette afspejler sig også i AP Pensions motto, som er "din pension – vores ansvar".

AP Pension definerer sit samfundsansvar som den måde hvorpå koncernen tager aktiv del i samfundet. Konkret vil det sige, at medarbejdere i AP Pension hver dag forholder sig til, hvordan koncernens agerer ansvarligt. AP Pensions ansvar viser sig både internt og eksternt, f.eks. når AP Pension investerer kundernes pensionsopsparing, når AP Pension yder rådgivning til kunderne, og når AP Pension udvikler medarbejderne.

Arbejdet med samfundsansvar i AP Pension tager afsæt i FN's Global Compact, der er et sæt af veldefinerede og anerkendte principper for samfundsansvar samt i FN's 17 verdensmål.

AP Pension har beskrevet principperne for samfundsansvar i et selvstændigt notat, som findes på hjemmesiden (www.appension.dk/csr). Første redegørelse i forhold til den vedtagne politik vil indgå i årsrapporten 2019.

Politik vedrørende det underrepræsenterede køn

Formålet med AP Pensions politik er at have en ligelig fordeling af mænd og kvinder på virksomhedens ledelsesniveauer samt i bestyrelsen.

Udgangspunktet er ligeret, ligestilling og lige muligheder for begge køn. Ligestilling på arbejdspladsen handler ikke om at gøre mænd og kvinder ens men om at bruge kvinders og mænds forskellige ressourcer og bruge den dynamik, som disse forskelligheder skaber. Afgørende er, at lederstillinger fortsat besættes på baggrund af

de kvalifikationer, der er behov for i den enkelte stilling.

AP Pension anser en ligelig fordeling for at være til stede, når det underrepræsenterede køn udgør 1/3 eller derover.

AP Pension arbejder på:

- At der i 2019 er ligelig kønsmæssig fordeling på såvel ledelsesgruppeniveau, lederforumniveau, teamlederniveau og i bestyrelsen,
- At AP Pensions medarbejdere oplever, at de, hvad enten de er mænd eller kvinder, har samme muligheder for karriere og lederstillinger,
- At medarbejderne oplever, at AP Pension har en åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte kan udnytte sine kompetencer bedst muligt uanset køn.

Der er tre kvinder blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer i AP Pensions bestyrelse, og det er generalforsamlingen, der opstiller og vælger kandidater til denne bestyrelse. AP Pensions indflydelse på kønsfordelingen i denne bestyrelse er dermed begrænset.

På direktørgruppeniveau er andelen af kvinder 27 procent, og i lederforum, som omfatter direktører, afdelingsledere og teamledere, er den på 47 procent. AP Pension arbejder løbende på, at dette tal stiger f.eks. ved at opfordre det underrepræsenterede køn til at søge ledige lederstillinger.

Medarbejderudvikling

Det er AP Pensions mål at være en attraktiv arbejdsplads, der tiltrækker og fastholder dygtige medarbejdere og ledere. AP Pension lægger vægt på, at medarbejderne har de rette faglige kompetencer og menneskelige egenskaber, så de kan yde kunderne den bedst mulige service og opfylde de forretningsmæssige mål.

Igennem 2018 har AP Pension som tidligere år gennemført en række interne uddannelsesaktiviteter om helt konkrete emner som f.eks. AP Pensions grundfortælling og styrker, præsentationsteknik og kommunikation.

AP Pension har arbejdet med teamværktøjet Insights, som er implementeret bredt i organisationen, og som giver et fælles sprog og viden om hinandens præferencer i forhold til beslutninger og informationer.

Kundeservice og kommunikation

AP Pension blev i Finans Image 2018 kåret som det kommercielle pensionselskab, der har det bedste image. Finans Image er en uafhængig

analyse, som er gennemført af analysevirksomheden Wilke for FinansWatch.

Undersøgelsen viser, at AP Pension står stærkt i kundernes og omverdenens opfattelse. En placering, som viser, at det store arbejde, der hver dag gøres for at servicere kunderne, bærer frugt.

I den forbindelse er Kundecentret i AP Pension en vigtig del af AP Pensions arbejde med at sikre tilfredse kunder. Mange af AP Pensions kunder kontakter dagligt selskabet for at få råd og vejledning. Efter et telefonopkald får kunden en sms, hvor han eller hun skal score sin tilfredshed med samtalen på en 7-punktskala (hvor syv er højeste score). En samtale i Kundecentret tager i gennemsnit 2-3 minutter, og den gennemsnitlige score er på 6,5. Det er et meget tilfredsstillende resultat. For hele tiden at forbedre kundeservice og -rådgivning bliver et lille udpluk af de kunder, som har besvaret sms'en, kontaktet, så AP Pension kan lære yderligere af den oplevelse, de har haft.

Onlinerådgivning, hvor kunden har en samtale om sin pensionsordning med en pensionsrådgiver via pc og telefon, er et område, der er gået en smule tilbage i 2018 i forhold til 2017. I 2018 blev 24 procent af AP Pensions rådgivningssamtaler gennemført som onlinerådgivning, mens tallet i 2017 var 28 procent. Samtidig er kundernes tilfredshed med rådgivningssamtalen uændret, idet den var 6,6 både i 2017 og i 2018 på en 7-punktskala. Den høje tilfredshed skyldes i høj grad muligheden for at få onlinerådgivning, da den gør det muligt for kunderne at få rådgivning, når og hvor det passer dem, og uden at skulle møde op til en rådgivningssamtale på f.eks. deres arbejdsplads. Onlinerådgivning gør også rådgivningen lettere tilgængelig for kunder, som arbejder i geografiske yderområder, i udlandet, eller som gerne vil have deres partner eller børn med til mødet med pensionsrådgiveren.

AP Pension indførte for et par år siden en særlig app til mobil og tablet, og også i 2018 har kunderne hyppigt anvendt denne til at hente information om deres pensionsordning. App'en giver kunden et hurtigt og enkelt overblik over sin pensionsordning, og kunden kan via app'en bede om at blive kontaktet, hvis han eller hun har spørgsmål til sin pensionsordning.

Andre forretningsområder

Administration og service

AP Pension har et forretningsområde, som administrerer pensionskasser og betjener deres medlemmer. Forretningsområdet varetages af dat-

terselskabet AP Pensionservice A/S, som blev oprettet i 1993.

I 2018 har AP Pension administreret den grønlandske pensionskasse SISA og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP). I alt drejer det sig om cirka 50.800 pensionsordninger under administration ved årets udgang.

Pensionskasse	Antal medlemmer
SISA	36.500
ISP	14.300
I alt	50.800

I 2018 opsagde ISP administrationsaftalen med AP Pensionservice A/S. Opsigelsen har ikke væsentlig betydning for den fremtidige drift i AP Pensionservice A/S.

Vi glæder os over det fortsatte samarbejde med SISA .

Ejendomme

Ejendomme er et investeringsområde i AP Pension, som primært varetages af AP Ejendomme-koncernen.

I 2018 havde AP Pension 254 mio. kr. i nettoindtægter fra ejendomme mod 243 mio. kr. året før. Investeringsejendomme værdiansættes til dagsværdi efter principperne i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser primært ved anvendelse af DCF-modellen.

De af ledelsen fastsatte afkastkrav til ejendommene ligger i 2018 på mellem 4,5 procent og 10,0 procent, hvor hver enkelt ejendoms afkastkrav bl.a. afhænger af ejendomsstype, beliggenhed, lejeforhold og beskaffenhed.

Værdireguleringen af ejendommene medførte i 2018 en nettoopskrivning på 67 mio. kr. mod en nettoopskrivning på 255 mio. kr. i 2017.

Koncernens samlede gennemsnitlige afkastkrav udgør 6,1 procent pr. 31. december 2018 mod 5,8 procent pr. 31. december 2017 for ejendomme værdiansat efter DCF-modellen.

Tabellen neden for viser følsomheden i markedsværdien på ejendommene ved henholdsvis en forøgelse og en nedsættelse af afkastkravene på 0,25 procentpoint.

Følsomhed:

Ændring i afkastkrav	+0,25 %	-0,25 %
Ændring i markedsværdi	-165 mio. kr.	+180 mio. kr.

Den samlede regnskabsmæssige værdi af ejendommene i AP-koncernen udgør 6.236 mio. kr. pr. 31. december 2018.

Resultatet af forretningsområdet er meget tilfredsstillende.

Køb og salg af ejendomme

I 2018 er der solgt 6 ejendom til en værdi på 1.765 mio. kr. samt en række ejerlejligheder bl.a. i København og Aarhus.

Der er i 2018 indgået aftaler om køb af en række byggegrunde til opførelse af boliger flere steder i landet.

I 2018 er byggeri af boliger i blandt andet Aarhus afsluttet og fuldt udlejede.

Ledespåtegning

Vi har dags dato aflagt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 for Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderforeningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Samtidig er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen

indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderforeningens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen henholdsvis moderforeningen står overfor.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 26. februar 2019

Direktion

Nils Bo Norman Rasmussen Jesper Grundvad Bjerre Thomas Møller

Bestyrelse

Niels Dingsø Jensen Søren Dalum Tinggaard
Formand Næstformand

Hans Ola Arvidsson Michael Kyvsgaard Budolfson Betina Christensen

Niels Jørgen Ellegaard Ole Ernstsens Hansen Bjørg Houmøller

Jens Erik Guldbjerg Iversen Maria Kofod Larsen Karsten Laursen

Lasse Nyby Ole Skov Peter Thomasen

Mette Willemose Wang

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i Foreningen AP Pension f.m.b.a

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Foreningen AP Pension f.m.b.a for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som moderforeningen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernen og moderforeningens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Foreningen AP Pension f.m.b.a den 15. maj 1990 for regnskabsåret 1990. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 29 år frem til og med regnskabsåret 2018. Vi blev genvalgt efter en udbudsprocedure på generalforsamlingen den 28. april 2016.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar 2018 – 31. december 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Måling af unoterede investeringer	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>Unoterede investeringer udgør 17,5 mia. kr. pr. 31. december 2018 (7,9 mia. kr. pr. 31. december 2017), og består af investeringer i ejendomme, ejendomsfonde, kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og udlån. Vi har vurderet, at måling af unoterede investeringer er et centralt forhold ved revisionen, idet målingen i betydeligt omfang er påvirket af regnskabsmæssige skøn, herunder ledelsesmæssige vurderinger og forudsætninger samt ledelsens valg af værdiansættelsesmetoder, modeller og datagrundlag. Ændringer i regnskabsmæssige skøn og metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af unoterede investeringer.</p> <p>De væsentligste ledelsesmæssige skøn og valg om-</p>	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi revideret den af ledelsen foretagne måling af unoterede investeringer.</p> <p>Vores revisionshandlinger har omfattet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering og test af nøglekontroller vedrørende ledelsens fastsættelse af forudsætninger, herunder om nøglekontrollerne er designet og implementeret hensigtsmæssigt samt, hvorvidt disse har fungeret effektivt i regnskabsåret. • Vurdering af værdiansættelsesmetoder og modeller med udgangspunkt i investeringernes karakteristika samt vores branchekendskab og erfaring. • Stikprøvevis kontrol af datagrundlag samt

Måling af unoterede investeringer	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>fatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valg af værdiansættelsesmetoder og modeller • Fastsættelse af fremtidige pengestrømme, herunder lejeindtægter, niveauer for tomgang, indtjening m.v. • Fastsættelse af forrentnings- og afkastkrav, herunder investeringsspecifikke risikotillæg. <p>Ledelsen har nærmere beskrevet principper og forudsætninger for målingen af unoterede investeringer i anvendt regnskabspraksis.</p>	<p>beregningsmodeller.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af de væsentligste ledelsesmæssige skøn og valg i forhold til historisk udvikling, eksterne markedsdata samt stikprøvevis kontrol til underliggende dokumentation.

Måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter udgør 103 mia. kr. pr. 31. december 2018 (99,9 mia. kr. pr. 31. december 2017). Vi har vurderet, at målingen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter er et centralt forhold ved revisionen, fordi opgørelsen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter er kompleks, og målingen er i betydeligt omfang påvirket af ledelsesmæssige skøn, herunder forudsætninger vedrørende fremtidige begivenheder samt valg af metoder, modeller og datagrundlag. Ændringer i de ledelsesmæssige skøn samt anvendte metoder kan have væsentlig indvirkning på målingen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.</p> <p>De væsentligste ledelsesmæssige skøn og forudsætninger omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forventninger til fremtidige pengestrømme på indgåede forsikrings- og investeringskontrakter, herunder fastsættelse af risiko- og fortjenstmargen • Fastsættelse af forventninger til levetider • Fastsættelse af forventninger til genkøbs-sandsynligheder • Fastsættelse af forventninger til invalidehyppigheder og reaktiveringsintensiteter. <p>Ledelsen har nærmere beskrevet principper og forudsætninger for opgørelse af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i anvendt regnskabspraksis.</p>	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi revideret den af ledelsen foretagne måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.</p> <p>Vores revisionshandlinger, hvori vi har inddraget vores egne internationalt kvalificerede aktuarer, har omfattet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering og test af nøglekontroller vedrørende ledelsens fastsættelse af forudsætninger, herunder om nøglekontrollerne er designet og implementeret hensigtsmæssigt samt, hvorvidt disse har fungeret effektivt i regnskabsåret. • Vurdering af grundlag og proces for fastsættelse af forudsætninger for risiko- og fortjenstmargen. • Vurdering af de anvendte invaliditets- og dødelighedsintensiteter samt reaktiveringsforudsætninger og genkøbssandsynligheder i forhold til historiske data og markedspraksis. • Vurdering af anvendte forudsætninger samt metoder og modeller i forhold til almindeligt accepterede aktuarmæssige standarder, den historiske udvikling samt tendenser. • Stikprøvevis kontrol af underliggende datas nøjagtighed og fuldstændighed samt stikprøvevis gennemgang af aktuarmæssige beregninger og modeller. • Analytiske handlinger i form af vurdering af udviklingen i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i forhold til sidste år og udviklingen i branchestandarder og -praksis.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernen og moderforeningens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen og moderforeningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernen og moderforeningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernen og moderforeningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og moderforeningen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 26. februar 2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Jacques Peronard
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne16613

Michael Thorø Larsen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne35823

Koncernregnskab

Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2018	2017
1	Bruttopræmier	9.672.088	6.908.621
	Afgivne forsikringspræmier	-1.201	-1.023
	Præmier f.e.r., i alt	9.670.887	6.907.598
14	Indtægter fra associerede virksomheder	261.001	218.167
	Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	253.961	243.071
	Renteindtægter og udbytter mv.	1.955.965	2.787.779
2	Kursreguleringer	-3.524.832	2.783.005
	Renteudgifter	-2.786	-5.463
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-377.281	-319.302
	Investeringsafkast, i alt	-1.433.972	5.707.257
3	Pensionsafkastskat	299.364	-811.411
	Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	-1.134.608	4.895.846
4	Udbetalte ydelser	-6.712.959	-6.709.168
	Modtaget genforsikringsdækning	18.301	19.391
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-6.694.658	-6.689.777
	Ændring i livsforsikringshensættelser	-645.439	-3.949.521
	Ændring af genforsikringsandel	-6.743	-14.942
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-652.182	-3.964.463
	Ændring i fortjenstmargen	-521.782	87.155
18	Ændring i AP Loyalitetsbonus	-175.718	-618.414
5	Erhvervsomkostninger	-87.946	-50.520
	Administrationsomkostninger	-277.732	-263.902
	Omkostninger overført til andre forretningsområder	107.465	78.562
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-258.213	-235.860
6	Overført investeringsafkast	-157.370	-301.367
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	76.356	80.718
7	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-166.043	-406.726
6	Egenkapitalens investeringsafkast	89.827	258.496
8	Andre ordinære indtægter og omkostninger	-4.740	1.997
	RESULTAT FØR SKAT	-4.600	-65.515
9	Skat	-51.306	121.721
	ÅRETS KONCERNRESULTAT	-55.906	56.206
	Minoritetsinteresser	115.239	-313.408
	AP-KONCERNENS ANDEL AF KONCERNRESULTAT	59.333	-257.202
	Årets resultat	59.333	-257.202
	Opskrivning af omvurderede aktiver efter pensionsafkastskat og henlæggelse til de forsikrede	0	0
	Anden totalindkomst i alt, jf. egenkapitalopgørelsen	0	0
	ÅRETS TOTALINDKOMST	59.333	-257.202

Balance pr. 31. december**Aktiver**

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
10	IMMATERIELLE AKTIVER	345.261	314.803
11	Driftsmidler	12.048	10.466
12	Domicilejendomme	351.284	342.711
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	363.332	353.177
13	Investeringsjendomme og andre materielle investeringsaktiver	4.303.710	5.987.558
14	Kapitalandele i associerede virksomheder	1.262.989	1.281.211
	Investeringer i associerede virksomheder, i alt	1.262.989	1.281.211
	Kapitalandele	7.383.542	7.271.713
	Investeringsforeningsandele	6.120.289	7.559.906
	Obligationer	42.694.668	38.717.975
	Pantesikrede udlån	3.806.153	4.358.688
	Andre udlån	50.584	49.667
	Øvrige	4.697.325	4.886.444
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	64.752.561	62.844.393
15	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	70.319.260	70.113.162
16	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	43.991.724	41.386.825
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	198.472	194.192
	Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	198.472	194.192
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	350.220	303.078
	Tilgodehavender i forbindelse med direkte forsikringskontrakter, i alt	350.220	303.078
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	139.766	146.508
	Andre tilgodehavender	64.363	110.165
	TILGODEHAVENDER, I ALT	752.821	753.943
	Aktuelle skatteaktiver	96.616	112.974
	Udskudt pensionsafkastskat	573.540	0
	Likvide beholdninger	1.248.555	755.190
	Øvrige aktiver	41.371	6.968
	ANDRE AKTIVER, I ALT	1.960.082	875.132
	Tilgodehavende renter	555.675	573.384
	Andre periodeafgrænsningsposter	66.472	58.121
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	622.147	631.505
	AKTIVER, I ALT	118.354.627	114.428.547

Balance pr. 31. december

Passiver

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
	Grundkapital	500.964	500.964
	Overført overskud eller underskud	2.648.014	2.588.681
17	AP-KONCERNENS ANDEL AF EGENKAPITAL	3.148.978	3.089.645
	Minoritetsinteresser	3.304.013	3.414.535
	KONCERNEGENKAPITAL, I ALT	6.452.991	6.504.180
18	AP Loyalitetsbonus	794.132	618.414
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	794.132	618.414
	Præmiehensættelser	658.067	641.797
19	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrente	53.697.939	53.928.446
20	Livsforsikringshensættelser, markedsrente	43.410.759	40.499.896
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	2.163.945	1.632.071
	Erstatningshensættelser	3.310.586	2.889.384
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	162.125	182.966
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	98.829	111.377
	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	103.502.250	99.885.937
	Udskudte skatteforpligtelser	46.372	1.663
	Andre hensættelser	0	3.587
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	46.372	5.250
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	97.579	83.394
	Gæld i forbindelse med genforsikring	147.719	83.295
21	Gæld til kreditinstitutter	5.413.315	5.160.479
	Anden gæld	1.594.357	1.828.549
	GÆLD, I ALT	7.252.970	7.155.717
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	305.912	259.049
	PASSIVER, I ALT	118.354.627	114.428.547

- 22 Realiseret resultat
- 23 Sikkerhedsstillelser
- 24 Eventualaktiver og -forpligtelser
- 25 Personaleomkostninger, aflønningsoplysninger og nærtstående parter
- 26 Honorar til koncernens generalforsamlingsvalgte revisor
- 27 Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv
- 28 Konsoliderede virksomheder
- 29 Investeringer og etik
- 30 Oplysninger om aktieplaceringer
- 31 Finansielle derivater
- 32 Femårsoversigt
- 33 Risikooplysninger
- 34 Anvendt regnskabspraksis

Egenkapitaloppgørelse

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

Egenkapitaloppgørelse 2018	Grund- kapital	Overført overskud eller underskud	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2018	500.964	2.588.681	3.089.645
Årets resultat	0	59.333	59.333
Værdiregulering af omvurderede aktiver til dagsværdi		8.199	8.199
Pensionsafkastskat af nettoopskrivninger		-1.254	-1.254
Ovf. til livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrente efter pensionsafkastskat		-6.945	-6.945
Anden totalindkomst	0	0	0
AP-Koncernens andel af egenkapital 31.12.2018	500.964	2.648.014	3.148.978
Minoritetsinteresser		3.304.013	3.304.013
Koncernegenkapital i alt 31.12.2018	500.964	5.952.027	6.452.991

Egenkapitaloppgørelse 2017	Grund- kapital	Overført overskud eller underskud	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2017	500.964	2.845.883	3.346.847
Årets resultat	0	-257.202	-257.202
Værdiregulering af omvurderede aktiver til dagsværdi		16.942	16.942
Pensionsafkastskat af nettoopskrivninger		-2.592	-2.592
Ovf. til livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrente efter pensionsafkastskat		-14.350	-14.350
Anden totalindkomst	0	0	0
AP-Koncernens andel af egenkapital 31.12.2017	500.964	2.588.681	3.089.645
Minoritetsinteresser		3.414.535	3.414.535
Koncernegenkapital i alt 31.12.2017	500.964	6.003.216	6.504.180

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2018	2017
1	Bruttopræmier		
	Løbende præmier	4.629.559	4.217.118
	Engangspræmier	5.343.335	2.966.563
	Arbejdsmarkedsbidrag	-300.806	-275.060
	Bruttopræmier	9.672.088	6.908.621
	Individuelt tegnede forsikringskontrakter	1.646.082	1.067.826
	Forsikringskontrakter tegnet som led i et ansættelsesforhold	7.613.138	5.503.081
	Gruppelivskontrakter	713.674	612.774
	Arbejdsmarkedsbidrag	-300.806	-275.060
	Bruttopræmier	9.672.088	6.908.621
	Kontrakter med bonusordning	3.902.619	2.842.284
	Kontrakter for markedsrenteprodukter	5.769.469	4.066.337
	Bruttopræmier	9.672.088	6.908.621
	Præmieindtægten vedrører udelukkende direkte dansk forretning		
	Antal forsikrede (stk.)		
	Individuelt tegnede forsikringskontrakter	210.976	176.050
	Forsikringskontrakter tegnet som led i et ansættelsesforhold	110.410	99.078
	Gruppelivskontrakter	39.519	42.294
2	Kursreguleringer		
	Investeringsejendomme	153.719	245.902
	Kapitalandele	-2.232.483	2.996.814
	Investeringsforeningsandele	-620.099	751.522
	Obligationer	-391.027	-740.057
	Pantesikrede udlån	-132.398	38.819
	Andre udlån	0	-12
	Anfordringstilgodehavende	-41.857	35.581
	Øvrige (afledte finansielle instrumenter)	-260.687	-545.564
	Kursreguleringer	-3.524.832	2.783.005
3	Pensionsafkastskat		
	Individuel PAL	81.234	-779.333
	Institut PAL	235.135	-25.907
	Regulering vedrørende tidligere år	-17.005	-6.171
	Pensionsafkastskat	299.364	-811.411
4	Udbetalte ydelser		
	Forsikringssummer ved død	-351.930	-376.167
	Forsikringssummer ved kritisk sygdom	-6.700	-6.100
	Forsikringssummer ved invaliditet	-9.211	-14.435
	Forsikringssummer ved udløb	-208.412	-206.063
	Pensions- og renteydelser	-1.793.457	-1.655.377
	Tilbagekøb	-3.930.443	-4.126.973
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-412.806	-324.053
	Udbetalte ydelser	-6.712.959	-6.709.168
5	Erhvervelsesomkostninger		
	Provisioner af koncernens direkte kontrakter	-3.343	-3.620
	Andre erhvervelsesomkostninger	-84.603	-46.900
	Erhvervelsesomkostninger	-87.946	-50.520
6	Egenkapitalens investeringsafkast og overført investeringsafkast		
	Forrentning af egenkapitalen	89.827	258.496
	Overført investeringsafkast af syge- og ulykkesforsikring	67.543	42.871
	Overført investeringsafkast	157.370	301.367

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2018	2017
7	Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring		
	Præmieindtægter		
	Bruttopræmier	593.972	507.310
	Afgivne forsikringspræmier	-45.427	-36.207
	Ændring i præmiehensættelser	-17.867	-41.764
	Ændring i fortjenstmargen	3.393	
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	-1.599	
	Præmieindtægter f.e.r., i alt	532.472	429.339
	Forsikringsteknisk rente	-35.731	-33.215
	Erstatningsudgifter		
	Udbetalte erstatninger	-358.325	-346.199
	Modtaget genforsikringsdækning	115.464	28.908
	Ændring i erstatningshensættelser	-417.178	-238.163
	Ændring i risikomargen	20.841	-75.741
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	-92.471	14.026
	Erstatningsudgifter f.e.r., i alt	-731.669	-617.169
	Bonus og præmierabatter	12.547	-76.209
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger		
	Erhvervsomkostninger	-66.023	-39.003
	Administrationsomkostninger	-74.371	-70.836
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringselskaber	1.025	1.944
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-139.369	-107.895
	Investeringsafkast	195.707	-1.577
	Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-166.043	-406.726
	Bruttoerstatningsudgifter		
	Erstatningsudgifter vedrørende skader indtruffet i regnskabsåret	-942.495	-747.724
	Afløbsresultat vedrørende skader indtruffet i tidligere regnskabsår	166.992	163.362
	Bruttoerstatningsudgifter	-775.503	-584.362
	Genforsikringens andel af erstatningsudgifter		
	Erstatningsudgifter vedrørende skader indtruffet i regnskabsåret	41.004	56.960
	Afløbsresultat vedrørende skader indtruffet i tidligere regnskabsår	-18.011	-14.026
	Genforsikringens andel af erstatningsudgifter	22.993	42.934
	Erstatningsudgifter f.e.r., i alt	-752.510	-541.428
	Afløbsresultat for egen regning	148.981	149.336
	Ændring i erstatningshensættelser		
	Ændring i bruttoerstatningshensættelser, i alt	-324.745	-315.826
	Ændring i hensættelser for løbende ydelser som følge af diskontering overført til <i>Forsikringsteknisk rente og Investeringsafkast</i>	-92.433	77.663
	Ændring i erstatningshensættelser	-417.178	-238.163
	Bruttoerstatningsudgifter		
	Antallet af erstatninger (stk.)	903	888
	Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	859	658
	Erstatningsfrekvens	0,3%	0,3%
	Forsikringsteknisk rente		
	Beregnet forsikringsteknisk rente af præmiehensættelser opgjort efter §69a	6.239	5.775
	Diskontering af erstatningshensættelser overført fra <i>Ændring i erstatningshensættelser</i>	-41.970	-38.990
	Forsikringsteknisk rente	-35.731	-33.215
	Investeringsafkast		
	Investeringsafkast vedrørende regnskabsperioden, jf. note 6	67.543	42.871
	Overført til <i>Forsikringsteknisk rente</i>	-6.239	-5.775
	Effekt af ændret diskonteringsats af erstatningshensættelser overført fra <i>Ændring i erstatningshensættelser</i>	134.403	-38.673
	Investeringsafkast	195.707	-1.577
8	Andre ordinære indtægter og omkostninger		
	Andre ordinære indtægter og omkostninger, netto	-4.740	1.997
	Posten vedrører primært pensionskasseadministration.		

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
9	Skat		
	Aktuel selskabsskat af årets indkomst	0	-15.721
	Ændring i udskudt skat, tidligere år	-39.761	3.890
	Ændring i udskudt skat	-20.523	130.897
	Regulering til aktuel skat, tidligere år	13.039	2.479
	Udenlandske skatter	-4.061	176
	Skat	-51.306	121.721
	Skatteprocent		
	Årets resultat før skat	-4.600	-65.515
	Minoritetsinteressers andel af resultat før skat	115.239	-313.408
	Skattemæssige reguleringer	-16.130	-142.941
	Reguleringer vedrørende tidligere års skatteberegning	-250	1.102
	Korrigeret resultat for året	94.259	-520.762
	Dansk skat heraf, aktuel dansk skattesats	-20.747	114.521
	Reguleringer til tidligere år	-26.498	7.024
	Udenlandske skatter	-4.061	176
	Resultatført skat af årets resultat	-51.306	121.721
10	Immaterielle aktiver		
	Kostpris primo	621.571	479.970
	Tilgang	90.938	141.601
	Kostpris ultimo	712.509	621.571
	Afskrivninger primo	-306.768	-259.387
	Tilgang	-60.480	-47.381
	Afskrivninger ultimo	-367.248	-306.768
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	345.261	314.803
11	Driftsmidler		
	Kostpris primo	57.822	55.125
	Tilgang	10.101	5.483
	Afgang	-704	-2.786
	Kostpris ultimo	67.219	57.822
	Afskrivninger primo	-47.356	-38.996
	Tilgang	-8.099	-9.367
	Afgang	284	1.007
	Afskrivninger ultimo	-55.171	-47.356
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	12.048	10.466
12	Domicilejendomme		
	Regnskabsmæssig værdi primo	342.711	325.355
	Tilgang	374	414
	Værdiregulering til dagsværdi	8.199	16.942
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	351.284	342.711
13	Investeringsjendomme		
	Dagsværdi/regnskabsmæssig værdi primo	6.943.328	5.957.255
	Tilgang	614.887	857.136
	Afgang	-1.740.388	-126.184
	Værdiregulering til dagsværdi	67.182	255.121
	Dagsværdi/regnskabsmæssig værdi ultimo	5.885.009	6.943.328
	Heraf indregnet under investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 16	-1.581.299	-955.770
	I alt	4.303.710	5.987.558
	Afkastprocenter, der er lagt til grund ved fastsættelse af værdiansættelse til dagsværdi efter DCF-modellen:		
	Vægtet gennemsnit	6,1%	5,8%
	Vægtet gennemsnit erhvervsjendomme	6,1%	6,1%
	Vægtet gennemsnit boligejendomme	4,8%	4,8%
	På udvalgte ejendomme har der været eksterne eksperter involveret i værdiansættelsen.		

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
14	Kapitalandele i associerede virksomheder		
	Regnskabsmæssig værdi primo	2.409.114	2.285.934
	Tilgang	37.124	152.313
	Afgang, herunder udbetalt udbytte	-503.386	-247.300
	Resultat - indregnet via resultatopgørelsen	261.001	218.167
	Resultat - indregnet via anden totalindkomst	0	0
	Kapitalandele i associerede virksomheder	2.203.853	2.409.114
	Heraf indregnet under investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 16	-940.864	-1.127.903
	I alt	1.262.989	1.281.211
15	Investeringsaktiver tilknyttet gennemsnitsrenteprodukter		
	Specifikation af aktiver tilknyttet gennemsnitsrenteprodukter og deres afkastprocent fremgår af oversigt på side 17 i ledelsesberetningen.		
16	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		
	Investeringssejendomme	1.581.299	955.770
	Kapitalandele i associerede virksomheder	940.864	1.127.903
	Kapitalandele	22.978.247	21.883.659
	Investeringsforeningsandele	8.494.934	8.643.630
	Obligationer	10.019.306	8.770.138
	Anfordringstilgodehavender	-22.926	5.725
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	43.991.724	41.386.825
	Specifikation af aktiver tilknyttet markedsrenteprodukter og deres afkastprocent fremgår af oversigt på side 17 i ledelsesberetningen.		
17	Egenkapital og sikkerhedsfond		
	AP-koncernens andel af egenkapital	3.148.978	3.089.645
	Sikkerhedsfond og ubeskattet egenkapital		
	Af sikkerhedsfonden er 137.712 t.kr. henlagt af ubeskattede midler.		
	Egenkapitalen i Finanssektorens Pensionskasse blev i forbindelse med fusion pr. 1. januar 2012 indskudt uden aktuel skattebetaling i overensstemmelse med reglerne i selskabsskatteloven.		
	Hvis egenkapitalen nedbringes til mindre end 2.643 mio.kr., vil det udløse genbeskatning med op til 209 mio. kr. svarende til skat af den fra FSP indskudte egenkapital pr. 1. januar 2012.		
	Jf. regnskabsbekendtgørelsens § 76 er der ikke afsat udskudt skat af den ubeskattede del af sikkerhedsfonden eller den ved fusionen erhvervede ikke-selskabsbeskattede egenkapital, idet ledelsen med baggrund i realiserede resultater siden 2012 og forventninger til de kommende år ikke forventer, at der indtræffer en situation, der vil udløse beskatning.		
18	AP Loyalitetsbonus		
	Saldo primo	618.414	-
	Udlodning af AP Loyalitetsbonus før PAL	200.000	734.000
	Overført ubetinget direkte til rentegrupper	-2.386	-3.340
	Forrentning	16.763	-
	PAL	-32.799	-111.791
	Udbetalinger	-17.444	-455
	Overført til/fra gennemsnitsrente- og markedsrentehensættelser	11.584	-
	Saldo ultimo	794.132	618.414

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017				
19	Livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente						
	Livsforsikringshensættelser primo	53.928.445	54.422.550				
	Fortjenstmargen primo	1.107.896	1.136.931				
	Forsikringsmæssige hensættelser primo	55.036.341	55.559.481				
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-5.547.142	-5.771.966				
	Akkumuleret værdiregulering primo	-8.340.087	-8.482.816				
	Retrospektive hensættelser primo	41.149.112	41.304.699				
	Tilgang ved køb af virksomhed, livsforsikringshensættelser	114.933					
	Bruttopræmier	3.902.618	2.842.284				
	Rentetilskrivning	1.485.974	1.295.579				
	Forsikringsydelse	-3.745.815	-3.606.586				
	Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-157.621	-136.484				
	Risikogevinster efter tilskrivning af risikobonus	-97.878	-69.534				
	Overført til/fra unit-linked kontrakter	-110.401	-480.845				
	Retrospektive hensættelser ultimo	42.540.922	41.149.113				
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	8.116.223	8.340.088				
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	4.471.719	5.547.141				
	Forsikringsmæssige hensættelser ultimo	55.128.864	55.036.342				
	Fortjenstmargen ultimo	-1.430.925	-1.107.896				
	Livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente	53.697.939	53.928.446				
	Fordeling af livsforsikringshensættelser efter rentegrupper for de forsikringsbestande der er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet 31.12.2018:						
		Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargen	Udlægskonto	Risikomargen
	R2 1,00%-2,00%	5.077.439	0	852.881	207.217	0	11.587
	AIA 1,00%-2,00%	11.499.159	0	847.596	265.086	0	24.489
	FSP 2,00%-3,00%	4.606.769	0	494.211	86.412	0	13.486
	R3 2,00%-3,00%	1.679.470	0	309.213	89.082	0	4.998
	R4 3,00%-4,00%	3.789.313	0	308.086	111.313	0	10.229
	R5 4,00%-5,00%	12.350.886	0	777.934	298.358	0	93.405
		39.003.036	0	3.589.921	1.057.468	0	158.194
	Risikogrupper			187.694		0	
	Omkostningsgrupper			219		0	
	I alt			3.777.834		0	
				Afkast	Bonusgrad		
	AIA R1-FSP 1,00%			0,6%	0,0%		
	R2 1,00%-2,00%			-0,2%	16,8%		
	AIA 1,00%-2,00%			0,6%	7,5%		
	FSP 2,00%-3,00%			2,1%	14,5%		
	R3 2,00%-3,00%			0,5%	21,0%		
	R4 3,00%-4,00%			2,2%	10,6%		
	R5 4,00%-5,00%			2,0%	10,0%		
	Omkostningsgrupper inden for kontribution						
	Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus			102.264		81.074	
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger			-129.235		-92.606	
	Omkostningsresultat			-26.971		-11.532	
	Omkostningsresultat			-0,06%		-0,03%	
	Risikogrupper inden for kontribution						
	Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus			75.566		45.594	
	Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus			0,18%		0,11%	
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat			0,3%		1,1%	

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

31.12.2018 31.12.2017

19 Livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente (fortsat)

Fordeling af livsforsikringshensættelser efter rentegrupper for de forsikringsbestande der er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet ultimo 2017:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargin	Udlægskonto	Risikomargen
AIA R1-FSP 1,00%	658.827	0	65.036	4.638	0	1.298
R2 1,00%-2,00%	4.010.594	106.222	1.019.606	104.436	0	8.830
AIA 1,00%-2,00%	9.804.433	0	1.131.509	164.431	0	16.609
FSP 2,00%-3,00%	4.800.341	0	497.752	102.671	0	10.682
R3 2,00%-3,00%	1.783.287	0	365.243	47.457	0	3.795
R4 3,00%-4,00%	4.026.558	0	311.469	79.826	0	8.329
R5 4,00%-5,00%	12.873.269	0	862.973	255.243	0	25.580
	37.957.309	106.222	4.253.588	758.702	0	75.123
Risikogrupper			160.582		0	
Omkostningsgrupper			287		0	
I alt			4.414.457		0	

	Afkast	Bonusgrad
AIA R1-FSP 1,00%	3,2%	10,1%
R2 1,00%-2,00%	4,0%	28,0%
AIA 1,00%-2,00%	2,7%	11,9%
FSP 2,00%-3,00%	1,2%	14,0%
R3 2,00%-3,00%	2,8%	23,4%
R4 3,00%-4,00%	0,8%	10,1%
R5 4,00%-5,00%	0,3%	10,7%

Fordeling af livsforsikringshensættelser efter forsikringskontrakternes oprindelige grundlagsrenter ultimo for de forsikringsbestande, der ikke er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet 31.12.2018:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargin	Risikomargen
AP Stabil 0%	23.044	9.508.146	693.885	373.457	23.044
Gruppeliv mv. 0%	663.997	0	0	0	3.924
>5,00%	27.996	0	0	0	0
	715.037	9.508.146	693.885	373.457	26.968
			Afkast	Bonusgrad	
AP Stabil 0%			-1,4%	102,0%	
Gruppeliv mv. 0%			0,5%	0,0%	
>5,00%			0,5%	0,0%	

Omkostningsgrupper uden for kontribution

Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	55.357	55.411
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-48.341	-51.327
Omkostningsresultat	7.016	4.084
Omkostningsresultat	0,06%	0,04%

Risikogrupper uden for kontribution

Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus	22.312	23.940
Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus	0,20%	0,21%

Fordeling af livsforsikringshensættelser efter forsikringskontrakternes oprindelige grundlagsrenter ultimo for de forsikringsbestande, der ikke er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet ultimo 2017:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargin	Risikomargen
AP Stabil 0%	19.308	9.778.131	1.132.684	349.194	19.308
Gruppeliv mv. 0%	488.480	0	0	0	4.238
>5,00%	31.853	0	0	0	0
	539.641	9.778.131	1.132.684	349.194	23.546
			Afkast	Bonusgrad	
AP Stabil 0%			5,8%	106,6%	
Gruppeliv mv. 0%			0,6%	0,0%	
>5,00%			0,6%	0,0%	

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.				31.12.2018	31.12.2017							
20	Livsforsikringshensættelser - markedsrente											
	Livsforsikringshensættelser primo			40.499.895	36.041.923							
	Fortjenstmargen primo			524.176	582.296							
	Forsikringsmæssige hensættelser primo			41.024.071	36.624.219							
	Akkumuleret værdiregulering primo			183.463	173.635							
	Retrospektive hensættelser primo			41.207.534	36.797.854							
	Tilgang ved køb af virksomhed, livsforsikringshensættelser			1.913.039								
	Bruttopræmier			5.769.469	4.066.337							
	Rentetilskrivning			-1.909.064	3.069.145							
	Forsikringsydelse			-2.949.701	-3.102.128							
	Omkostningstillæg			-83.568	-99.062							
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus			2.272	-5.457							
	Overført til/fra overskudskapital, netto			-11.584	0							
	Andet			0	0							
	Overførsel til/fra bonusberettigede kontrakter			122.879	480.846							
	Retrospektive hensættelser ultimo			44.061.276	41.207.535							
	Akkumuleret værdiregulering ultimo			82.505	-183.463							
	Forsikringsmæssige hensættelser ultimo			44.143.781	41.024.072							
	Fortjenstmargen ultimo			-733.022	-524.176							
	Livsforsikringshensættelser - markedsrente			43.410.759	40.499.896							
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat			-3,9%	11,4%							
	År til pension	Andel af gennemsnitlige hensættelser	Afkast	Risiko								
	30 år	1,3%	-6,3%	4,50								
	15 år	3,1%	-3,4%	4,25								
	5 år	4,5%	-1,0%	3,50								
	5 år efter	1,2%	0,6%	2,00								
	Ikke livscyklus	10,6%	-2,3%	3,50								
	Risikotallet er kategoriseret ved anvendelsen af følgende skala:											
	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="width: 20px;">1</td> <td style="width: 20px;">2</td> <td style="width: 20px;">3</td> <td style="width: 20px;">4</td> <td style="width: 20px;">5</td> <td style="width: 20px;">6</td> <td style="width: 20px;">7</td> </tr> </table>					1	2	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7						
	←			→								
	Lav risiko			Høj risiko								
	Typisk lavt afkast			Typisk højt afkast								

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
21	Gæld til kreditinstitutter		
	Gæld til kreditinstitutter, herunder køb af investeringsaktiver med valør efter balancedagen	1.460.972	1.243.826
	Collateral, kontant modtaget	3.952.343	3.916.653
	I alt	5.413.315	5.160.479
	Af gælden forfalder mere end 5 år efter balancetidspunktet	0	0
22	Realiseret resultat		
	Fordeling af realiseret resultat (AP Pension livsforsikringsaktieselskab)		
	Egenkapitalen	246.170	312.334
	De forsikrede	-303.760	-173.924
	Realiseret resultat	-57.590	138.410
23	Sikkerhedsstillelser		
	Følgende aktiver til bogført værdi er optaget i register efter §167 i lov om finansiel virksomhed:		
	Investeringssejendomme	148.754	161.020
	Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder	23.100.085	25.045.839
	Kapitalandele	12.932.818	10.316.687
	Investeringsforeningsandele	6.450.985	7.680.808
	Obligationer	53.428.334	48.601.003
	Pantesikrede udlån	3.806.153	4.358.687
	Andre udlån	147	285
	Øvrige (herunder derivater mv.)	4.697.325	4.409.455
	Genforsikringskontrakter	198.472	194.192
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	139.766	146.508
	Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder	505.818	584.138
	Anfordringstilgodehavender	126.852	485.515
	Tilgodehavende renter	519.972	551.583
	Registrerede aktiver i alt	106.055.481	102.535.720
	Følgende aktiver til regnskabsmæssig værdi er stillet til sikkerhed på collateral-aftaler vedrørende finansielle instrumenter eller er repofinansieret og dermed ikke disponible:		
	Obligationer og likvide beholdninger	210.547	212.802
24	Eventualaktiver og -forpligtelser		
	EU-domstolen har i 2014 afsagt en præjudicial dom, hvorefter visse ydelser til investeringsforeningslignende pensionskasser potentielt kan fritages for moms. Østre Landsret har i 2015 truffet endelig dansk afgørelse i sagen og SKAT har i forlængelse heraf udsendt styresignaler herom. Styresignalerne implementerer praksisændringen i dansk praksis så pensionskasser og livsforsikringselskaber omfattes af momsfritagelsen. Koncernen har opgjort et skønnet tilgodehavende efter retningslinjerne i styresignalerne. Den endelige definition af hvilke ydelser, der er omfattet af fritagelsen samt opgørelsen af kravenes endelige størrelse vil først blive afklaret ved sagsbehandling hos SKAT. Som følge af usikkerheden er tilgodehavendet ikke indregnet.		
	Koncernen har givet tilsagn om yderligere investering i aktier, investeringsfonde mv. for et beløb på 5.129.286 t.kr. (2017: 4.049.649 t.kr.)		
	Koncernens størrelse og forretningsomfang indebærer, at koncernen til stadighed er part i diverse rets- og ankenævnsager vedrørende forsikringsbestanden. De verserende sager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens finansielle stilling.		
	Selskabet har i 2016 modtaget stævning i form af gruppesøgsmål vedrørende omvalg til markedsrente i det tidligere FSP Pension i 2011. Stævningen mod selskabet kommer fra Foreningen Gruppesøgsmål, som omfatter 211 medlemmer. Selskabet fusionerede med FSP Pension i 2012. Det er sagsøgernes påstand, at omvalget skal annulleres, og at kunderne derved skal stilles, som om de ikke havde foretaget omvalg fra gennemsnitsrente til markedsrente. Sagerne har tidligere været behandlet i Ankenævnet for Forsikring og sagerne blev afgjort til selskabets fordel i 2016. Sagsøgerne har i 2017 valgt at indklage sagen for byretten. Landsretten har i 2018 afvist at behandle sagen som et gruppesøgsmål. Procesbevillingsnævnet har efterfølgende givet sagsøgerne afslag på at kære sagen til Højesteret. Landsrettens afvisning af sagsøgernes stævning står herefter ved magt, og søgsmålet er dermed afsluttet for nuværende.		

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2018	2017
25	Personaleomkostninger, aflønningsoplysninger og nærtstående parter		
	Personaleomkostninger		
	Lønninger og vederlag	251.782	224.296
	Pensionsbidrag	42.984	38.675
	Afgifter beregnet på grundlag af personaleantallet eller lønsummen	39.593	36.824
	Personaleomkostninger i alt	334.359	299.795
	Aflønningsoplysninger i henhold til bekendtgørelse om lønpolitik mv.		
		Antal personer i gruppen	
		<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Fast løn og pensionsbidrag til direktion	2,4	1,3
	Variabel løn og pensionsbidrag til direktion		
			0
	Vederlag til bestyrelse	15,0	15,0
	Fast løn og pensionsbidrag til øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på koncernens risikoprofil	31,4	35,2
			43.810
	Variabel løn og pensionsbidrag til øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på koncernens risikoprofil		
			251
			680
	Lønninger, pensionsbidrag og vederlag til koncerndirektion og -bestyrelse og øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på koncernens risikoprofil	56.871	52.457
	Heraf tildelt fratrædelsesgodtgørelse til risikotagere	841	0
	Koncernens lønpolitik er gengivet på www.appension.dk/loenpolitik .		
	Faste lønninger, pensionsbidrag og vederlag til koncerndirektion		
	Nils Bo Normann Rasmussen, adm. direktør	4.951	4.165
	Jesper Grundvad Bjerre (tiltrådt 1. oktober 2017)	3.679	884
	Thomas Møller (tiltrådt 1. august 2018)	1.234	0
	I alt	9.864	5.049
	Vederlag for direktionens deltagelse i bestyrelser og repræsentantskaber tilfalder enten direkte eller indirekte koncernen.		
	Nils Bo Normann Rasmussen kan opsige sin stilling med 12 måneders varsel.		
	AP Pension kan opsige Nils Bo Normann Rasmussen med 12 måneders varsel, og han vil i så fald modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 12 måneders løn.		
	Jesper Grundvad Bjerre kan opsige sin stilling med 6 måneders varsel.		
	AP Pension kan opsige Jesper Grundvad Bjerre med 6 måneders varsel, og han vil i så fald modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 6 måneders løn.		
	Thomas Møller kan opsige sin stilling med 6 måneders varsel.		
	AP Pension kan opsige Thomas Møller med 6 måneders varsel, og han vil i så fald modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 6 måneders løn.		
	Vederlag til bestyrelse		
	Niels Dengsø Jensen, gårdejer, formand	519	377
	Søren Dalum Tinggaard, Vice President, næstformand	489	360
	Hans Ola Arvidsson, Chief Human Resource Officer	105	75
	Michael Kyvsgaard Budolfson, næstformand	79	0
	Betina Christensen, kunderådgiver	127	0
	Niels Jørgen Ellegaard, tillidsmand	105	56
	Ole Ernstsens Hansen, Director	170	120
	Bjørn Houmøller, Deputy Group Treasurer	206	75
	Søren Herrestrup Husted	0	90
	Jens Erik Guldbjerg Iversen, souschef	145	120
	Maria Kofod Larsen, vicekoncerndirektør	105	75
	Karsten Laursen, økonomidirektør	170	120
	Lasse Nyby, adm. direktør	250	180
	Ole Skov, funktionschef	105	56
	Peter Thomasen, erhvervsspecialist	170	120
	Mette Willemoe Wang, direktør for Jura og HR HQ	79	0
	Jørgen Dencker Wisborg	0	165
	Solveig Nylev Ørteby	0	56
	I alt for medlemmer i bestyrelsen på tidspunktet for regnskabsaflæggelsen	2.824	2.045
	Michael Kyvsgaard Budolfson	0	19
	Flemming Frost	0	19
	Søren Herrestrup Husted	43	0
	Jørgen Dencker Wisborg	53	0
	Jens Muff Wissing	0	30
	Solveig Nylev Ørteby	26	0
	I alt vederlag til bestyrelse	2.946	2.113
	Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i regnskabsperioden	337	307
	Nærtstående parter		
	Bortset fra den almindelige aflønning ydet på sædvanlige vilkår har der ikke været transaktioner med nærtstående parter.		

Noter

Note	Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	2018	2017
------	---------------------------------------	------	------

26 Honorar til koncernens generalforsamlingsvalgte revisor

Deloitte

Lovpligtig revision af koncern- og årsregnskaberne	1.765	1.562
Erklæringsopgaver med sikkerhed	250	250
Skatterådgivning	90	253
Andre ydelser	11.167	2.454
Samlet honorar	13.272	4.519

Honorar for ikke-revisionsmæssige ydelser leveret af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab udgør 11.507 t.kr. (2017: 2.957 t.kr.) og består af diverse erklæringsopgaver, herunder review af mellembalancer, skattemæssig rådgivning indenfor investeringsområdet samt anden generel rådgivning inden for regnskab samt øvrige projekter, herunder finansiell due dilligence.

27 Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv

Bestyrelse

Niels Dengsø Jensen

Bestyrelsesformand:

DLG a.m.b.a.

Jyden A/S

Bestyrelsesmedlem:

DLG-koncernen (6 datterselskaber)

Søren Dalum Tinggaard

Vice President:

Danish Crown A.m.b.a.

Bestyrelsesmedlem:

Skjern Bank A/S

Danish Crown (China)

Hans Ola Arvidsson

Chief Human Resource Officer:

Arla Foods amba

Bestyrelsesformand:

Arla Foods AB

Bestyrelsesmedlem:

Arla Foods Deutschland GmbH

Hovedbestyrelsesmedlem i DI

Michael Kyvsgaard Budolfson

Bestyrelsesmedlem:

Forbrugsforeningen af 1886

Medlem af Repræsentantskab for Lån & Spar Bank

Medlem af Management Committee UNI Europa

Næstformand:

Finansforbundet

President:

Nordic Financial Unions

UNI Europa Finance

Niels Jørgen Ellegaard

Næstformand:

Finansforbundet Kreds Øst

Bestyrelsesmedlem:

Finansforbundets Hovedbestyrelse

Øvrige ledelsesmedlemmer har ikke andre ledelseshverv bortset fra i andre koncernselskaber.

Ole Ernstsen Hansen

Director:

Arla Foods amba

Bestyrelsesmedlem:

Slagelse Erhvervsråd

SK Forsyning A/S og datterselskaber

Jens Erik Guldbjerg Iversen

Næstformand:

Vejen Brugsforening/Kvickly Vejen

Maria Kofod Larsen

Vicekoncerndirektør Organisation & Strategi:

DLG a.m.b.a.

Lasse Nyby

Adm. direktør:

Spar Nord Bank A/S

Bestyrelsesformand:

Spar Nord Bank-koncernen (1 datterselskab)

Regionale Bankers Forening

Bestyrelsesmedlem:

Finansrådet

FR I af 16. september 2015 A/S

PRAS A/S

Nykredit A/S

Totalkredit A/S

Direktion

Nils Bo Normann Rasmussen

Bestyrelsesmedlem:

Forsikring og Pension

Noter

Note			
28	Konsoliderede virksomheder		
	<u>Navn</u>	<u>Hjemsted</u>	<u>Ejerandel 31.12</u>
			<u>Resultat</u>
	AP Pension livsforsikringsaktieselskab	København	100%
	AP Pensionservice A/S	København	100%
	AP Invest Kapitalforening	København	81%
	Investeringselskabet af 15. maj 2017 A/S	København	100%
	nærpension A/S	København	100%
	AP Ejendomme A/S (inkl. datterselskaber)	København	100%
	Dansk Farmland K/S (inkl. datterselskaber)	Fredericia	100%
29	Investeringer og etik		
	AP Pensions etiske retningslinier for investeringer er beskrevet i beretningen på side 15.		
30	Oplysninger om aktieplaceringer		
	På AP Pensions hjemmeside (www.appension.dk) er der en oversigt over de 20 største aktieinvesteringer. Oversigten opdateres kvartalsvis. På forespørgsel oplyser AP Pension gerne om alle sine aktieinvesteringer. Det vil i så fald være en oversigt pr. seneste årsskifte.		
31	Finansielle derivater pr. 31.12.2018		
	AP Pension anvender finansielle instrumenter til styring af valuta-, rente- og aktierisici. Herudover anvendes rentederivater til afdækning af ydelsesgarantier.		
	Der er indgået collateralaftaler vedrørende finansielle instrumenter. I den forbindelse er der modtaget sikkerhedsstillelse i form af obligationer på 0 mio. kr., samt likvider, jf. nedenfor.		
	Finansielle instrumenter indregnes og måles til dagsværdi.		
		Udløb	Hovedstol
			Regnskabs-
			mæssig værdi
	Rentederivater	2019-2050	11.202.220
	Valutaterminsforretninger	2019	11.277.750
	Aktieoptioner og - futures	2019	6
	I alt finansielle instrumenter		3.882.891
	Heraf collateraliseret, modtaget i form af likvider indregnet i balancen		
	I alt finansielle derivater, netto		-69.452
	Indeholdt i følgende regnskabsposter:		
	Øvrige investeringsaktiver		4.697.325
	Gæld til kreditinstitutter		-3.952.343
	Anden gæld		-814.434
	I alt indregnet under øvrige investeringsaktiver, gæld til kreditinstitutter og anden gæld		-69.452
32	Femårsoversigt		
	Femårsoversigten bestående af hovedtal og nøgletal findes i beretningen på side 7.		
33	Risikooplysninger		
	Risikooplysninger fremgår af ledelsesberetningens afsnit "Risikostyring og solvenskapitalkrav" på side 10, samt af afsnittet "Finansielle risici" og afsnittet "Forsikringsrisici" side 11.		

Noter

34. Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Som følge af, at foreningens eneste aktivitet er at besidde kapitalandele i dattervirksomhed, der driver forsikringsvirksomhed, er foreningens årsrapport aflagt i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Værdireguleringer af investeringer i form af andre materielle anlægsaktiver, der ikke besiddes til virksomhedens eget brug, indregnes i modsætning til tidligere over resultatopgørelsen i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 57 og ikke længere direkte på egenkapitalen. Ændringen har ikke betydning for koncernens resultat, egenkapital eller balancesum. Sammenlignings-tal er tilpasset.

Bortset fra ovenstående er den anvendte regnskabspraksis uændret i forholdt til foregående år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Regnskabsmæssige vurderinger og skøn

Udarbejdelsen af årsregnskabet forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger omkring fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af

aktiver og forpligtelser. Områderne med væsentligste effekter af skøn og vurderinger er:

- Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter
- Dagsværdi af unoterede finansielle instrumenter, herunder derivater
- Dagsværdi af investeringsejendomme

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Disse skøn og vurderinger er derfor naturligt vanskelige og dermed forbundet med usikkerhed selv i perioder med stabile økonomiske forhold. Andre kvil kunne komme frem til andre skøn.

Ændring i regnskabsmæssige skøn

Den årlige opdatering af levetidsforudsætninger og genkøbshyppigheder mv. har ikke påvirket koncernens livsforsikringshensættelser væsentligt for bestanden opgjort pr. 31. december 2018.

Koncernen har revurderet størrelsen af forventet fremtidig indtjening, hvilket alt andet lige har forøget fortjenstmargenen i 2018 med ca. 784 mio.kr.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Foreningen AP Pension f.m.b.a. med de tilknyttede dattervirksomheder, som fremgår af koncernregnskabsnote 31 - konsoliderede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet ved sammenlægning af de enkelte virksomheders resultatopgørelser og balancer.

Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20 procent og 50 procent af stemmerettighederne eller på anden måde udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder. I koncernregnskabet optræder associerede virksomheder som en særskilt post i resultatopgørelse og balance.

Resultatopgørelsen for koncernen er opstillet efter skemaet for livsforsikringsvirksomheder, da langt den største del af koncernens præmier og hensættelser vedrører livsforsikring.

Der er foretaget eliminering af indtægter, udgifter, mellemværender og aktiebesiddelser virksomhederne imellem.

I koncernresultatopgørelsen er de forsikringsmæssige driftsomkostninger reduceret med de til andre forretningsområder overførte omkostninger. Disse omkostninger er fordelt på posterne *Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulyk-*

kesforsikring, Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed og Andre ordinære indtægter og omkostninger.

De årsrapporter, der indgår i koncernregnskabet, er udarbejdet i overensstemmelse med modervirksomhedens regnskabspraksis.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagesmetoden, hvorefter de tilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet.

Negative forskelsbeløb (badwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indtægtsføres over resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives ikke, men gennemgås minimum én gang årligt for værdiforringelse. Er genindvindingsværdien lavere end den regnskabsmæssige værdi, foretages nedskrivning til genindvindingsværdien.

Koncerninterne transaktioner

AP Pension livsforsikringsaktieselskab leverer administrative ydelser til koncernens virksomheder. Dog forestår AP Pensionsservice A/S koncernens indkøb af it-installationer og er leverandør af it-ydelser til øvrige virksomheder i koncernen.

Alle ydelser leveret mellem AP Pension livsforsikringsaktieselskab og koncerninterne virksomheder afregnes på omkostningsdækkende basis, bortset fra leje af koncernens domicil, der sker på markedsvilkår.

Koncerninterne handler med aktiver, herunder værdipapirer, sker til markedspriser.

Koncerninterne mellemværender forrentes.

Resultatopgørelsen

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Alle balanceposter i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter balancedagens valutakurs. Transaktioner i årets løb omregnes til transaktionsdagens valutakurs.

Præmier for egen regning

Præmier for egen regning udgøres af årets forfaldne præmier og indskud med fradrag af de til genforsikringen afgivne præmier.

Arbejdsmarkedsbidrag modregnes ved opgørelsen af præmieindtægten for egen regning.

Investeringsafkast

Indtægter fra associerede virksomheder omfatter afkast fra investeringer, hvori ejerandelen udgør mellem 20 procent og 50 procent, og hvor der således udøves en betydelig men ikke bestemmende indflydelse.

Indtægter af investeringsejendomme omfatter ejendommenes driftsresultat eksklusive renter og værdireguleringer, som opføres under de dertil bestemte poster.

Renteindtægter og udbytter mv. indeholder renter af obligationer, udlån og tilgodehavender. I regnskabsposten indgår herudover udbytte fra aktier og investeringsforeningsandele.

Kursreguleringer omfatter såvel realiserede som urealiserede gevinster og tab inkl. valutakursregulering af investeringsaktiver bortset fra tilknyttede virksomheder.

Renteudgifter indeholder renter af lån og anden gæld samt bankindeståender med negativ rente.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder ud over direkte omkostninger i forbindelse med investeringsvirksomheden tillige en andel af de samlede omkostninger, som kan henføres til handel med og administration af investeringsaktiverne.

Pensionsafkastskat (PAL)

Pensionsafkastskat dækker dels individuel PAL, som beregnes af kundernes løbende rentetilskrivning dels institut PAL, som beregnes af ændringen i ufordelte kollektive midler. Der indregnes såvel positiv som negativ PAL.

Forsikringsydelse for egen regning

Forsikringsydelse for egen regning indeholder ud over udbetalinger som følge af en forsikringsbegivenhed udbetalte beløb ved tilbagekøb samt kontant udbetalte bonusbeløb med fradrag af de fra genforsikringen refunderede erstatninger og reguleret for bevægelserne i erstatningshensættelser.

Ændring i livsforsikringshensættelser for egen regning

Ændring i livsforsikringshensættelser omfatter årets ændring i livsforsikringshensættelser for såvel gennemsnitsrenteprodukter (inkl. kollektivt bonuspotentiale) som markedsrenteprodukter for egen regning.

Ændring i fortjenstmargen

Ændring i fortjenstmargen omfatter årets ændring i fortjenstmargen.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning

Den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse og fornyelse af forsikringsbestanden, opføres under erhvervelsesomkostninger. Samtlige erhvervelsesomkostninger udgiftsføres ved forsikringernes tegning.

Administrationsomkostninger omfatter de periodiserede udgifter, der kan henføres til regnskabsåret herunder afgifter til offentlige myndigheder samt årets afskrivninger på driftsmidler.

Endvidere modregnes provisioner og gevinstandele fra genforsikringselskaber.

Overført investeringsafkast

Overført investeringsafkast omfatter egenkapitalens andel af investeringsafkastet samt afkast til syge- og ulykkesforsikring.

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring

I posten indgår det forsikringstekniske resultat af koncernens bestand af syge- og ulykkesforsikringer. Posten er specificeret i en note til årsrapporten på følgende poster:

- **Præmieindtægter for egen regning**

Præmieindtægter for egen regning omfatter årets opkrævede bruttopræmier med fradrag af de til genforsikringen afgivne præmier reguleret for bevægelserne i præmiehensættelserne svarende til en periodisering efter forsikringernes dækningsperiode samt hensættelse til tabsgivende forsikringer. Endvidere indgår andel af risikomargen henførbart til præmiehensættelserne. Præmiehensættelserne er opført særskilt under hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.

- **Forsikringsteknisk rente**

Den forsikringstekniske rente beregnes på grundlag af årets gennemsnitlige præmiehensættelser opgjort efter regnskabsbekendtgørelsens § 69a og ved anvendelse af de løbetidsafhængige diskonteringsratser, som offentliggøres af Finanstilsynet.

I den forsikringstekniske rente indgår endvidere den del af ændringen i diskonteringen af de forsikringsmæssige hensættelser, der vedrører løbetidsforkortelsen.

Den forsikringstekniske rente reduceres med pensionsafkastskat.

- **Erstatningsudgifter for egen regning**

Erstatningsudgifter for egen regning omfatter årets udbetalte erstatninger, direkte og indirekte omkostninger forbundet med skadebehandling med fradrag af de fra genforsikringen refunderede erstatninger, reguleret for bevægelserne i erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikringer herunder andel af risikomargen henførbart til erstatningshensættelserne.

Erstatningsudgifterne for egen regning omfatter således kendte og forventede erstatningsudgifter vedrørende regnskabsåret. Endvidere indgår forskellen (afløbsresultatet) mellem de i regnskabsåret udbetalte og hensatte erstatninger vedrørende skader indtruffet i tidligere år og erstatningshensættelserne ved regnskabsårets begyndelse.

Den del af ændringen i erstatningshensættelserne, der vedrører ændring i diskonteringen, er ikke indeholdt i erstatningsudgifterne, men er derimod indregnet i posterne "Forsikringsteknisk rente" og "Investeringsafkast" vedrørende henholdsvis løbetidsforkortelsen og ændringen i de anvendte diskonteringsratser.

Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikringer ekskl. risikomargen indgår i balancen i en samlet post tillige med erstatningshensættelserne vedrørende livsforsikring.

- **Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning**

Posten omfatter den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse, fornyelse og administration af bestanden af syge- og ulykkesforsikringer med fradrag af provisioner og gevinstandele fra genforsikringselskaber.

Administrationsomkostningerne er reduceret med den andel af omkostningerne, som er overført til erstatningsudgifterne.

- **Investeringsafkast**

Under posten opføres den forholdsmæssige andel af investeringsafkastet, der kan henføres til koncernens bestand af syge- og ulykkesforsikringer.

Den andel af investeringsafkastet, der kan henføres til renteafkastet af den forsikringsmæssige drift, overføres til *Forsikringsteknisk rente*.

I investeringsafkastet er indregnet den del af ændringen i diskonteringen af de forsikringsmæssige hensættelser, der vedrører ændringen i de anvendte diskonteringsratser.

Skat

Aktuel skat af årets resultat beregnes med den aktuelle skatteprocent af årets forventede skattepligtige indkomst.

Der beregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige værdier. Ved beregningen anvendes den skattesats, som forventes gældende i det indkomstår, hvor den udskudte skat forventes aktualiseret. Fremførte skattemæssige underskud modregnes i grundlaget for beregning af den udskudte skat.

Foreningen er sambeskattet med de øvrige virksomheder i koncernen, og der foretages fuld fordeling af selskabsskatter inden for sambeskatningen, således at selskabsskatten afregnes virksomhederne imellem. Virksomheder med negativ skattepligtig indkomst modtager således refusion (indtægt) svarende til skatteværdien af underskuddet, der anvendes af andre virksomheder i sambeskatningen.

Jf. regnskabsbekendtgørelsens § 76 indregnes ikke udskudt skat af den ubeskattede del af sikkerhedsfonde eller ikke-selskabsbeskattet egenkapital erhvervet ved fusioner, hvis ledelsen med baggrund i realiserede resultater og forventninger til kommende år ikke forventer, at der indtræffer en situation, der vil udløse beskatning.

Balancen

Driftsmidler

Driftsmidler, der består af inventar, biler mv. værdiansættes til anskaffelsværdien med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Afskrivningerne foretages lineært over driftsmidlernes forventede levetid, som udgør 0 til 6 år.

Investeringsjendomme

Investeringsjendomme og investeringsjendomme under udførelse værdiansættes til dagsværdi efter principperne i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser ved anvendelse af DCF-modellen. Hvis det ikke er muligt at opgøre dagsværdien pålideligt, anvendes kostpris som bedste udtryk herfor.

Dagsværdien opgøres på grundlag af et budgetteret driftsafkast for de kommende 10 år (inkl. forventninger til tomgang og indekseret huslejeniveau i øvrigt for hver ejendom) samt et forventet normalårs-resultat for perioden efter år 10. Pengestrømmene tilbagediskonteres til en dagsværdi pr. balancedagen baseret på et af ledelsen fastsat inflationskorrigeret afkastkrav. In-

flationskorrektionen udgør som hovedregel 2 procent. Endelig tillægges værdien af deposita.

På udvalgte ejendomme har der været eksterne eksperter involveret i værdiansættelsen, og boligejendomme til salg er værdiansat til salgspris pr. kvm.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandelene værdiansættes efter indre værdi metode, hvilket vil sige, at kapitalandelene er værdiansat til den regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter koncernens regnskabsprincipper, og at virksomhedens resultat indgår i moderforeningens resultatopgørelse. Eventuel ikke-nedskrevet goodwill indgår under immaterielle aktiver.

Ved indregning af kapital- og resultatandele tages endvidere hensyn til foreliggende ejerftaler i det omfang, at disse tilsiger en anden reel kapital- og resultatandel end den nominelle kapitalbesiddelse.

Andre finansielle investeringsaktiver

Køb og salg af andre finansielle investeringsaktiver indregnes i balancen på handelsdatoen, og samtidig indregnes en forpligtelse henholdsvis et tilgodehavende svarende til den aftalte pris. Forpligtelsen/tilgodehavendet ophører med indregning på afregningsdatoen.

Børsnoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles til nutidsværdien af udtrækningsbeløbet.

Unoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi ud fra almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder.

Dagsværdien af udlån er opgjort ved brug af anerkendte værdiansættelsesmetoder, hvor der særligt tages hensyn til ændringer i kreditrisikoen for de enkelte udlån, den risikofrie rente samt den generelle pris på risiko i markedet.

Oplysning om kurser m.v., der fremkommer efter regnskabsafslutningen, vil alene blive medtaget, såfremt disse er væsentlige for vurderingen af årsregnskabet.

Ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger (repoforretninger) behandles som lån mod sikkerhed.

Finansielle forpligtelser modregnes i de finansielle investeringsaktiver i det omfang, der er modregningsret.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Køb og salg af investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter indregnes i balancen på handelsdatoen, og samtidig indregnes en forpligt-

telse henholdsvis et tilgodehavende svarende til den aftalte pris. Forpligtelsen/tilgodehavendet ophører med indregning på afregningsdatoen. Børsnoterede investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles til dagsværdi på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles til nutidsværdien af udtrækningsbeløbet.

Unoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi ud fra almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

AP Loyalitetsbonus

AP Loyalitetsbonus er særlige bonushensættelser af type A og bidrager til kapitalgrundlaget. AP Loyalitetsbonus etableres i udgangspunktet som kollektive hensættelser ved udlodning fra egenkapitalen og frigives efterfølgende løbende til kundernes depoter i form af individuelle særlige bonushensættelser.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelserne vedrører syge- og ulykkesforsikringer og opgøres efter den forenklede metode i regnskabsbekendtgørelsens § 69a. Der hensættes til den del af præmien, der vedrører risikoperioden, som forløber efter balancedagen. Endvidere indregnes også skøn over omkostninger til tabsgivende syge- og ulykkesforsikrings forsikringsbegivenheder, som indtræffer efter balancedagen svarende til en 24 måneders periode baseret på en forventning om, hvornår det vil være muligt at ændre vilkår.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne opdeles i gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter.

Livsforsikringshensættelserne opgøres i overensstemmelse med regler anmeldt til Finanstilsynet og opdeles i garanterede ydelser, individuelle bonuspotentialer og kollektive bonuspotentialer. For forsikringer i forsikringsklasse I tegnet uden ret til bonus består livsforsikringshensættelsen udelukkende af de garanterede ydelser. For forsikringer i forsikringsklasse III består livsforsikringshensættelsen af garanterede ydelser (risikomargen) og individuelle bonuspotentialer.

Livsforsikringshensættelser før udskillelse af fortjenstmargen opgøres for hver kontrakt på baggrund af det aktuelle renteniveau. Der anvendes rentekurve med volatilitetsjustering offentliggjort af EIOPA. I rentestrukturen indregnes en reduktion som følge af pensionsafkastskat.

I livsforsikringshensættelserne er indregnet en risikomargen, som er det beløb, koncernen forventeligt vil skulle betale en anden forsikringsvirksomhed for, at denne vil overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle virksomhedens bestand af forsikringer afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme.

Risikomargen opgøres for koncernen som helhed ud fra reglerne i Solvens II og fordeles ud på de enkelte grupper forholdsmæssigt efter deres bidrag til opgørelsen.

Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne anvendes forudsætninger om den forventede fremtidige dødelighed og invaliditetshyppighed. Derudover anvendes forudsætninger om sandsynligheden for overgangen til fripolice og sandsynligheden for genkøb. Forudsætningerne er fastsat på baggrund af erfaringer fra bestandene i AP Pension og anmeldt til Finanstilsynet.

- **Garanterede ydelser**

Garanterede ydelser for garanterede produkter udgør nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme, dvs. nutidsværdien af sandsynlighedsvægtede betalinger fordelt på ydelser, præmier og omkostninger til administration. Endvidere indgår risikomargen.

Undtaget herfra er hensættelser, der ikke er baseret på "pr. police" hensættelser, såsom gruppelev, IBNR og RBNS hensættelser. Disse opgøres uændret og indregnes ligeledes under garanterede ydelser.

Garanterede ydelser for ugaranterede produkter består alene af risikomargen.

- **Individuelle bonuspotentialer**

Det individuelle bonuspotentiale er den del af værdien af forsikringstagernes bonusret, som er indeholdt i summen af de retrospektive hensættelser og den akkumulerede værdiregulering.

- **Kollektivt bonuspotentiale**

Kollektivt bonuspotentiale er den del af forsikringstagernes bonusret, som ikke er fordelt til de enkelte.

Akkumuleret værdiregulering

Akkumuleret værdiregulering udtrykker forskellen mellem de forsikringsmæssige hensættelser opgjort til markedsværdi fratrukket kollektivt bonuspotentiale og de retrospektive hensættelser.

En positiv akkumuleret værdiregulering fremkommer, når rente -, risiko - og omkostningsparametre, der indgår i opgørelsen af de garanterede ydelser, er styrket i forhold til de tilsvarende

de parametre i koncernens tegningsgrundlag. Herudover påvirkes den akkumulerede værdiregulering, hvis en andel af fortjenstmargen er udskilt af kollektivt bonuspotentiale, eller hvis en andel af risikomargen dækkes af kapitalgrundlaget.

Akkumuleret værdiregulering reduceres i det omfang, en gruppe finansierer præmiehensættelser tilhørende syge- og ulykkesforsikringer ved hjælp af fortjenstmargen.

Negativ akkumuleret værdiregulering kan opstå, hvis værdien af de forsikrede depoter i regnskabet er reduceret som følge af, at koncernen har indført kursværn, eller pga. førnævnte finansiering af præmiehensættelser.

Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter

Fortjenstmargen angiver nutidsværdien af koncernens endnu ikke indtjente fortjeneste på kontrakterne, som forventes indregnet i resultatopgørelsen med tiden.

De fremtidige betalinger fra forsikringstagerne består af fortjenstmargen og risikomargen. For rentegrupper under kontribution beregnes de fremtidige betalinger ud fra rentemarginaler, der tager udgangspunkt i den anvendte risikoforrentningssats korrigeret for sandsynligheden for tab, der skal dækkes af basiskapitalgrundlaget. De fremtidige betalinger fra forsikringstagerne opgøres for ugaranterede produkter ved en fremskrivning af resultatopgørelse og balance.

Risikomargen fastsættes ud fra en tilbagediskontering af fremtidige solvenskapitalkrav, og fortjenstmargen udgør derefter de fremtidige betalinger fra forsikringstagerne fratrukket risikomargen. Fortjenstmargen kan dog ikke være negativ.

Fortjenstmargen udskilles først af individuelle bonuspotentialer og dernæst af kollektive bonuspotentialer.

Kontrakter, hvortil der også er knyttet tabsgivende syge- og ulykkesforsikringer, kan i givet omfang finansiere den tilhørende præmiehensættelse i syge- og ulykkesforretningen ved hjælp af egen fortjenstmargen, som derved reduceres.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelserne opgøres for aktuelle som nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme tillagt beløb hensat til betaling af indtrufne men ikke anmeldte skader samt kendte men endnu ikke afviklede skader. Nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme udgør

nutidsværdien af de sandsynlighedsvægtede betalinger fordelt på ydelser og omkostninger.

Erstatningshensættelserne vedrørende syge- og ulykkesforsikring diskonteres med en rentekurve, der ikke afviger væsentligt fra rentekurven med volatilitetsjustering offentliggjort af EIOPA.

For ulykkesforsikringer omfatter erstatningshensættelserne beløb hensat til dækning af kendte, men endnu ikke afviklede erstatninger samt beløb til dækning af indtrufne men endnu ikke anmeldte skader. I erstatningshensættelserne er indeholdt et beløb til fremtidige administrationsomkostninger i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelsen.

Risikomargen på skadesforsikringskontrakter

Risikomargen er det beløb, koncernen forventeligt vil skulle betale en anden forsikringsvirksomhed for at denne vil overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle virksomhedens bestand af forsikringer afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme.

Risikomargen opgøres for koncernen som helhed ud fra reglerne i Solvens II og fordeles ud på de enkelte grupper herunder skadesforsikringskontrakterne forholdsmæssigt efter deres bidrag til opgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til tabsgivende kontrakter.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser måles til tilbagediskonteret værdi, hvis diskonteringsseffekten er betydelig og kan opgøres pålideligt.

Gæld til kreditinstitutter

Posten indeholder bankgæld, gæld vedrørende køb af investeringsaktiver med valør efter balancedagen samt kontant modtaget collateral vedrørende finansielle derivater.

Gæld

Gæld, der ikke vedrører investeringsejendomme, indregnes til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Andre periodeafgrænsningsposter under aktiver indeholder udbetalte forsikringsydelser og omkostninger, der vedrører efterfølgende år.

Under passiver er opført indbetalte præmier og terminsydelser, der er forfaldne i efterfølgende år samt forudbetalte huslejer og huslejedeposita.

Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Årsregnskab for Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse

Note	Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	2018	2017
1	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	61.076	-255.957
	Indtægter af investeringsaktiver	61.076	-255.957
	Administrationsomkostninger	-2.234	-1.598
	RESULTAT FØR SKAT	58.842	-257.555
2	Skat	491	353
	PERIODENS RESULTAT (TOTALINDKOMST)	59.333	-257.202
	Til disposition:		
	Årets resultat	59.333	-257.202
	I alt	59.333	-257.202
	Foreslås anvendt således:		
	Overført til overført overskud eller underskud	59.333	-257.202
	I alt	59.333	-257.202

Balance pr. 31. december**AKTIVER**

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
1	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	3.147.006	3.087.930
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	3.147.006	3.087.930
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	1.195	1.405
	Udskudt skatteaktiv	796	0
	Koncernintern selskabsskat	0	353
	TILGODEHAVENDER, I ALT	1.991	1.758
	AKTIVER, I ALT	3.148.997	3.089.688

PASSIVER

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2018	31.12.2017
3	Grundkapital	500.964	500.964
	Overført overskud eller underskud	2.648.014	2.588.681
	EGENKAPITAL, I ALT	3.148.978	3.089.645
	Anden gæld	19	43
	GÆLD, I ALT	19	43
	PASSIVER, I ALT	3.148.997	3.089.688

4 Eventualforpligtelser

5 Risikoplysninger

Egenkapitaloppgørelse

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

Egenkapitaloppgørelse 2018	Grund- kapital	Overført overskud eller underskud	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2018	500.964	2.588.681	3.089.645
Årets resultat		59.333	59.333
Egenkapital 31.12.2018	500.964	2.648.014	3.148.978

Egenkapitaloppgørelse 2017	Grund- kapital	Overført overskud eller underskud	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2017	500.964	2.845.883	3.346.847
Årets resultat		-257.202	-257.202
Egenkapital 31.12.2017	500.964	2.588.681	3.089.645

Noter

Note		2018	2017		
Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.					
1	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder				
	Bogført værdi primo	3.087.930	3.345.887		
	Årets opskrivninger	61.076	-255.957		
	Udbetalt udbytte	-2.000	-2.000		
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	3.147.006	3.087.930		
	Heraf foreslået udbytte	2.000	2.000		
	Supplerende oplysninger vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder:				
	<u>Navn</u>	<u>Hjemsted</u>	<u>Ejerandel</u>	<u>Resultat</u>	<u>Egenkapital</u>
	AP Pension livsforsikringsaktieselskab	København	100%	61.076	3.147.006
2	Skat				
	Beregnet skat af årets indkomst		0		353
	Regulering aktuel/udskudt skat tidligere år		-305		0
	Årets forskydning i udskudt skat		796		0
	Skat		491		353
3	Kapitalgrundlag (koncern)				
	Egenkapital		3.148.978		3.089.645
	Ansvarlig lånekapital (maksimeret til 50% af solvenskapitalkrav)		670.016		554.589
	Fortjenstmargen i solvensbalancen		1.238.751		1.030.274
	Ændret værdiansættelse af immaterielle anlægsaktiver i solvensbalancen		-269.304		-245.546
	Ændrede indregningsprincipper for udskudt skat i solvensbalancen		-239.786		-239.786
	Kapitalgrundlag (koncern)		4.548.655		4.189.176
	Reguleringerne fra egenkapital til kapitalgrundlag vedrører AP Pension livsforsikringsaktieselskab.				
4	Eventualforpligtelser				
	Foreningen er fællesregistreret med øvrige virksomheder i AP-koncernen. Som følge heraf hæfter foreningen solidarisk for det samlede afgiftstilsvar med de øvrige virksomheder under fællesregistreringen.				
	Selskabet hæfter ubegrænset og solidarisk for selskabsskat i andre sambeskattede selskaber i sambeskatningskredsen.				
5	Risikooplysninger				
	Risikooplysninger fremgår af ledelsesberetningens afsnit "Risikostyring og solvenskapitalkrav" på side 10, samt afsnittene "Finansielle risici" og "Forsikringsrisici" på side 11.				